

Giáo trình hợp ngữ

MỤC LỤC

Chương 1. NGÔN NGỮ ASM VÀ CÁCH LẬP TRÌNH	1
1.1. Mở đầu	3
1.2. Cài đặt chương trình dịch TASM.....	3
1.3. Các bước thực hiện một chương trình Assembler trên máy PC :	4
1.4. Sự hỗ trợ của hệ thống cho việc lập trình Assembler	4
1.4.1 Cấu trúc các thanh ghi	4
1.4.2 Cách thể hiện địa chỉ ô nhớ (ROM hoặc RAM): dạng logic và dạng vật lý .	7
1.4.3 Các ngắt hay dùng hỗ trợ cho lập trình Assembler.....	7
1.5. Hệ lệnh Assembler	7
1.5.1. Cú pháp của một dòng lệnh ASM.....	7
1.5.2. Tập lệnh Mnemonic	8
1.5.3 Các lệnh điều khiển khi dịch chương trình (directive)	21
1.6. Chương trình con.....	34
1.6.1. Ý nghĩa của chương trình con.....	34
1.6.2. Cơ chế khi một chương trình con bị gọi	34
1.6.3. Cú pháp một chương trình con ASM.....	34
1.7. MACRO	37
1.7.1. Ý nghĩa.....	37
1.7.2. Khai báo (xác lập) MACRO	37
1.7.3 Cách dùng MACRO đã được xác lập	38
1.8. Directive INCLUDE	38
1.8.1. Ý nghĩa.....	38
1.8.2 Cú pháp chèn.....	38
1.8.3. Cơ chế khi chương trình dịch TASM gặp directive INCLUDE.....	39
1.9. Chương trình đa tệp.....	48
1.9.1. Ý nghĩa.....	48
1.9.2. Directive PUBLIC	48
1.9.3. Directive EXTRN	48
1.9.4. Cách dịch và liên kết.....	50
1.10. Biến hỗn hợp : Directive STRUC, RECORD và UNION	51
1.10.1 Cấu trúc STRUC	51
1.10.2 Directive UNION.....	51
1.11. Xây dựng chương trình Assembly để được tệp thực hiện dạng .COM.....	51
1.11.1 Sự khác nhau chương trình dạng COM và EXE.....	51
1.11.2 Làm thế nào để có được chương trình dạng .COM	51
1.11.3 Các vấn đề cần lưu ý.....	52
1.11.4 Dạng thường thấy 1 chương trình ASM để được dạng COM	52
Chương 2: LIÊN KẾT CÁC NGÔN NGỮ BẬC CAO VỚI ASM.....	57
2.1 Liên kết Pascal với ASM	57
2.1.1 Inline ASM.....	57
2.1.2 Viết tách biệt tệp ngôn ngữ Pascal và tệp ASM	58
2.2 Liên kết c/c ⁺⁺ với ASM.....	67
2.2.1. Inline Assembly.....	67
2.2.2 Viết tách biệt C/C ⁺⁺ và tệp ASM.....	68

Chương 3: LẬP TRÌNH HỆ THỐNG.....	77
3.1. Các bước khi máy tính khởi động.....	77
3.2. Phân loại ngắt và khái niệm.....	78
3.3. Cơ chế khi một ngắt được kích hoạt.....	79
3.4. Các bước xác lập ngắt.....	79
3.4.1. Viết chương trình con phục vụ ngắt theo yêu cầu của thuật toán.....	79
3.4.2. Lấy địa chỉ đầu của chương trình con phục vụ ngắt.....	79
3.5. Vùng dữ liệu ROM BIOS.....	82
3.6. Các ngắt hay dùng trong hệ thống.....	87
3.6.1. Ngắt bàn phím.....	87
3.6.2. Các ngắt với màn hình.....	90

Chương 1. NGÔN NGỮ ASM VÀ CÁCH LẬP TRÌNH

1.1. Mở đầu

Giới thiệu

Ngôn ngữ Assembler là ngôn ngữ bậc thấp.

➤ **Ưu điểm :**

- Vì ngôn ngữ Assembler rất gần gũi với ngôn ngữ máy nên chương trình
- + Chạy nhanh.
- + Tiết kiệm bộ nhớ.
- + Có thể lập trình truy cập qua các giao diện vào ra nhưng hiện nay các ngôn ngữ bậc cao cũng có thể làm được.

➤ **Nhược điểm**

- + Khó viết bởi vì yêu cầu người lập trình rất am hiểu về phần cứng.
- + Khó tìm sai: bao gồm sai về cú pháp (syntax) và sai về thuật toán (Algorithm). Chương trình dịch sẽ thông báo sai ta sẽ dùng debug của DOS để kiểm tra.
- + Không chuyển chương trình Assembler cho các máy tính có cấu trúc khác nhau.

➤ **Ứng dụng**

- + Viết lõi của hệ điều hành.
- + Các chương trình trò chơi (ngày trước).
- + Tạo virus.
- + Các chương trình đo và điều khiển sử dụng trong công nghiệp, ngày nay các vi điều khiển được sử dụng một cách rộng rãi.

1.2. Cài đặt chương trình dịch TASM

Hiện nay có hai chương trình dịch rất phổ biến là MASM (của hãng Microsoft) và TASM (của hãng Borland) về cơ bản là hai chương dịch này rất giống nhau nhưng khác nhau ở chỗ: khi viết lệnh push

Nếu viết :

```
push ax
push bx
push cx
```

thì cả hai chương trình đều biên dịch được. (cách viết này theo MASM).

Còn trong TASM thì cho phép viết

```
push ax bx cx
```

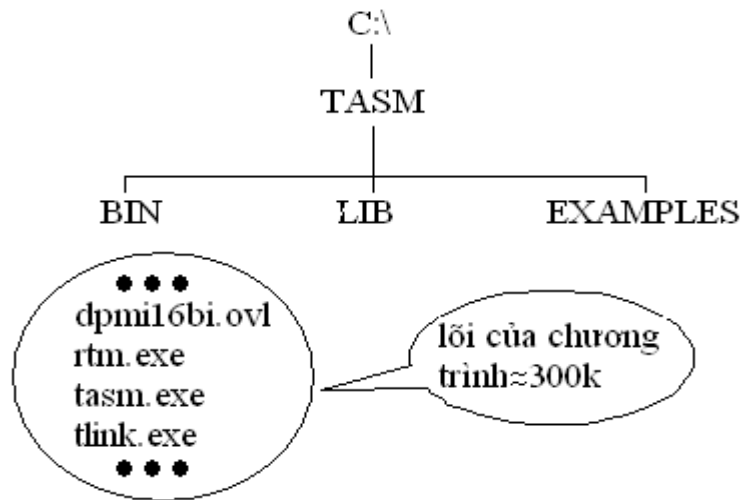
Cài đặt chương trình dịch TASM:

➤ **Cách 1:**

Mua đĩa bản quyền nếu là đĩa mềm thì có 5 đĩa hoặc là 1 đĩa CD

Run → cmd

A:\install

➤ **Cách 2:**

- + Tạo thư mục: C:\TASM
- + Copy 4 tệp lỗi từ máy khác đã cài đặt theo cách 1 về thư mục đã tạo trước..

1.3. Các bước thực hiện một chương trình Assembler trên máy PC :

(soạn thảo chương trình, dịch chương trình, liên kết, chạy thử và cách tìm sai bằng DEBUG của DOS và TD (Turbo Debug) của Borland)

Bao gồm 4 bước:

- + **Bước 1:** Dùng chương trình soạn thảo bất kì (Edit, NC, TC, ...) để soạn thảo chương trình. Sau khi soạn thảo xong phải cất tệp có đuôi là .ASM.
- + **Bước 2:** Dịch chương trình gốc có đuôi .ASM thành tệp có đuôi là .OBJ
Cú pháp: C:\BT> tasm ten tep[.ASM] ←
 → ten tep.OBJ

Chú ý: khi chương trình dịch có lỗi thì không sinh ra tệp có đuôi là .OBJ

Cách khai báo sai

** Error**ten tep.asm[10] Illegal Instruction

dòng thứ bao nhiêu ← → lỗi gì

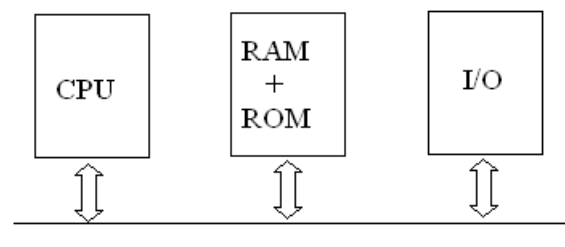
- + **Bước 3:** Liên kết để chuyển tên tệp có đuôi .OBJ sang tệp .EXE hay .COM
Cú pháp: C:\BT> tlink ten tep[.OBJ] ←
 → ten tep.EXE hay ten tep.COM

- + **Bước 4:** Chạy thử chương trình
 Khi chạy nếu có lỗi thì dùng debug để kiểm tra.

1.4. Sự hỗ trợ của hệ thống cho việc lập trình Assembler

1.4.1 Cấu trúc các thanh ghi

- a) *Thanh ghi là gì?* Thanh ghi là một vùng nhớ đặc biệt dạng RAM nằm ở CPU, việc thâm nhập các thanh ghi được thực hiện bằng tên huy (tên thanh ghi).
- + Người lập trình ASM hay dùng thanh ghi làm toán hạng thay cho biến nhớ vì vậy làm cho chương trình chạy

nhanh hơn.

- + Giải thích: vì các thanh ghi nằm ở CPU nên dữ liệu lấy ra nhanh hơn.
- + Vùng nhớ cache là vùng nhớ nằm trong CPU.

b) Phân loại thanh ghi

- + Máy tính 16 bit có 14 thanh ghi.
- + Máy tính 32 bit có 16 thanh ghi.

➤ **Cấu trúc thanh ghi của máy tính 16 bit**

+ *Nhóm 1: Thanh ghi cờ*

Người lập trình ASM hay dùng trạng thái các bit cờ làm điều kiện cho các lệnh nhảy có điều kiện.

x	x	x	x	O	D	I	T	S	Z	x	A	x	P	x	C
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

- + x: không được định nghĩa.

6 bit cờ trạng thái thể hiện các trạng thái khác nhau của kết quả sau một thao tác nào đó, trong đó 5 bit cờ đầu thuộc byte thấp của thanh cờ là các cờ giống như của bộ vi xử lý 8 bit 8085 của Intel.

- + C hoặc CF (Carry flag): cờ nhớ. CF = 1 khi có nhớ hoặc mượn từ MSB.
- + P hoặc PF (Parity flag): cờ parity. PF phản ánh tính chẵn lẻ (parity) của tổng số bit có trong kết quả. PF = 1 khi tổng số bit 1 trong kết quả là chẵn.
- + A hoặc AF (Auxiliary carry flag): cờ nhớ phụ, rất có ý nghĩa khi ta làm việc với các số BCD. AF = 1 khi có nhớ hoặc mượn từ một số BCD thấp (4 bit thấp) sang một số BCD cao (4 bit cao).
- + Z hoặc ZF (Zero flag): cờ rỗng, ZF = 1 khi kết quả bằng 0.
- + S hoặc SF (Sign flag): cờ dấu, SF = 1 khi kết quả âm.
- + O hoặc OF (Overflow flag): cờ tràn, OF = 1 khi kết quả là một số bù hai vượt ra ngoài giới hạn biểu diễn dành cho nó.

Ngoài ra bộ vi xử lý 8088 còn có các cờ điều khiển sau đây:

- + T hoặc TF (Trap flag): cờ bẫy, TF = 1 thì CPU làm việc ở chế độ chạy từng lệnh(chế độ này cần dùng khi cần tìm lỗi trong một chương trình).
- + I hoặc IF (Interrupt enable flag): cờ cho phép ngắt, IF = 1 thì CPU cho phép các yêu cầu ngắt được tác động.
- + D hoặc DF (Direction flag): cờ hướng, DF = 1 khi CPU làm việc với chuỗi kí tự theo thứ tự từ trái sang phải (hay còn gọi D là cờ lùi).

+ *Nhóm 2: Thanh ghi đa năng: gồm 8 thanh ghi 16 bits.*

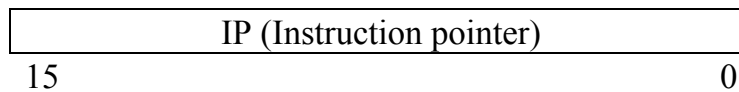
AX	AH	AL
BX	BH	BL
CX	CH	CL
DX	DH	DL
SI		
DI		
BP		
SP		

- + Trong đó H(high) thể hiện các bit cao, L(low) thể hiện các bit thấp.
- + Trong 4 thanh ghi AX, BX, CX và DX có 3 cách truy cập: truy cập theo 8 bit cao hoặc theo 8 bit thấp hoặc theo cả 16 bit. Các thanh ghi còn lại chỉ có một cách truy cập.

- + AX (Accumulator, Acc): thanh chứa. Các kết quả của các thao tác thường được chứa ở đây (kết quả của phép nhân, chia). Nếu kết quả là 8 bit thì thanh ghi AL được coi là Acc.
- + BX (Base): thanh ghi cơ sở, thường chứa địa chỉ cơ sở của một bảng dùng trong lệnh XLAT.
- + CX (Count): bộ đếm, CX thường được dùng để chứa số lần lặp trong trường hợp các lệnh LOOP, còn CL thường chứa số lần dịch hoặc quay trong các lệnh dịch hay quay thanh ghi.
- + DX (Data): thanh ghi dữ liệu, DX cùng AX tham gia vào các thao tác của phép nhân hoặc chia các số 16 bit. DX còn dùng để chứa địa chỉ của các cổng trong các lệnh vào ra trực tiếp (IN/OUT).
- + SI (Source index): chỉ số gốc hay nguồn, SI chỉ vào dữ liệu trong đoạn dữ liệu DS mà địa chỉ cụ thể đầy đủ tương ứng với DS : SI.
- + DI (Destination index): chỉ số đích, DI chỉ vào dữ liệu trong đoạn dữ liệu DS mà địa chỉ cụ thể đầy đủ tương ứng với DS : DI.
- + BP (Base pointer) : con trỏ cơ sở, BP luôn trỏ vào một dữ liệu nằm trong đoạn ngăn xếp SS. Địa chỉ đầy đủ của một phần tử trong đoạn ngăn xếp ứng với SS : BP.
- + SP (Stack pointer): con trỏ ngăn xếp, SP luôn trỏ vào đỉnh hiện thời của ngăn xếp SS. Địa chỉ đầy đủ của đỉnh ngăn xếp ứng với SS:SP.

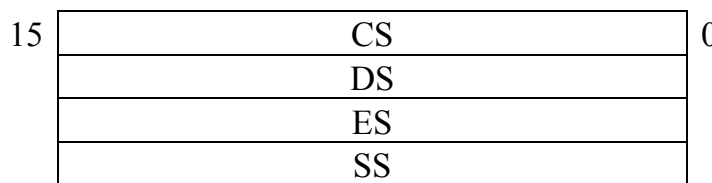
Người lập trình chỉ dùng 7 thanh ghi sau: AX, BX, CX, DX, SI, DI, BP.

- + Nhóm 3: Thanh ghi con trỏ lệnh IP (Instruction pointer) hay PC(ProgRAM pointer)

Nội dung trong thanh ghi IP cho biết địa chỉ offset của vùng nhớ chứa mã lệnh.

- + Nhóm 4: Thanh ghi Segmnet (phân đoạn): 4 thanh ghi 16 bits.

Các thanh ghi segment cho biết địa chỉ segment.

- + CS (Code segment): mã máy.
- + DS, ES: dữ liệu.
- + SS: ngăn xếp

➤ **Cấu trúc thanh ghi của máy tính 32 bit**

- + Nhóm 1+ nhóm 2 + nhóm 3 là các thanh ghi 32 bit và với chữ E ở đầu (ví dụ: EAX hay EBX)

- + Nhóm 4 vẫn là các thanh ghi 16 bit và thêm hai thanh ghi GS và FS

1.4.2 Cách thể hiện địa chỉ ô nhớ (ROM hoặc RAM): dạng logic và dạng vật lý

Một thanh ghi 16 bit thì trở được 64k nhưng vùng nhớ của máy tính hiện nay rất lớn do vậy phía dùng 2 thanh ghi để thể hiện địa chỉ của một ô nhớ. Và vùng nhớ được chia thành nhiều phần, mỗi phần 64k.

a) Dạng Logic

Địa chỉ 1 ô nhớ = segment : offset

- + Thanh ghi thứ nhất cho biết ô nhớ đó nằm ở 64k thứ mấy (địa chỉ segment).
- + Thanh ghi thứ hai cho biết khoảng cách từ đầu segment đến vị trí ô nhớ đó (địa chỉ offset).

Ví dụ: 2: 100 tức là địa chỉ của ô nhớ nằm ở vị trí 100 tính từ trên đỉnh của segment thứ hai.

b) Dạng vật lý

Địa chỉ ô nhớ = seg*16 + offset

- + Cách đánh địa chỉ này hay được dùng.

1.4.3 Các ngắt hay dùng hỗ trợ cho lập trình Assembler

- + Hàm 1: Chờ 1 kí tự

```
mov ah,1 ; gán ah = 1 al chứa mã ASCII
; al = 0 khi kí tự gõ vào là các phím chức năng.
int 21h
```

- + Hàm 2: Hiện 1 ký tự lên màn hình từ vị trí con trỏ đang đứng.

Cách 1:

```
mov al, mã ASCII
mov ah,0eh
int 10h
```

Cách 2:

```
mov dl, mã ASCII
; dl = mã ASCII của kí tự cần hiển thị
mov ah,2
int 21h
```

- + Hàm 3: Hiện xâu kí tự kết thúc '\$' lên màn hình.

```
lea dx, tên biến xâu ; mov dx,offset tên biến xâu
```

```
mov ah,9
int 21h
```

- + Hàm 4: Trở về DOS

```
mov ah,4ch
int 21h
```

1.5. Hệ lệnh Assembler

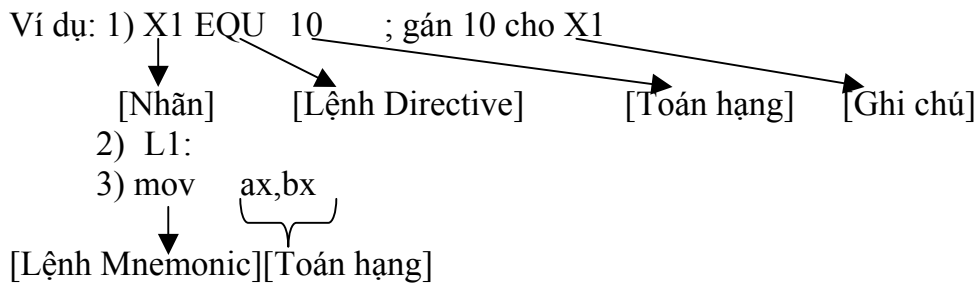
- + Tập lệnh MNEMONIC sinh mã máy để chạy chương trình.
- + Các DIRECTIVE điều khiển khi dịch chương trình.

1.5.1. Cú pháp của một dòng lệnh ASM

- + Mỗi một dòng chỉ được viết một lệnh.

```
[Label] [Directive/Mnemonic] [Operands] [;Comment]
[Nhãn] [Loại lệnh] [Toán hạng] [Ghi chú]
```

Từ ; cho đến hết dòng là ghi chú và nó có hiệu lực chỉ trên 1 dòng.

1.5.2. Tập lệnh Mnemonic

- Tập lệnh Mnemonic là gì? Đó là lệnh của ASM được thể hiện bằng viết tắt của tiếng Anh cho dễ hiểu.

Tiếng Anh	Lệnh dạng Mnemonic
Move	mov
Addition	add
Multiplication	mul

- Các quy ước về toán hạng
- + SRC: Toán hạng nguồn.
- + DST: Toán hạng đích.
- + REG(reg8/reg16: Toán hạng là thanh ghi
- + Data: Toán hạng là hằng số.
- + Mem: Toán hạng là biến nhớ.
- + Segreg: Toán hạng là thanh ghi segment.
- Tập lệnh MNEMONIC gồm có 6 nhóm
- + Nhóm 1: Các lệnh di chuyển dữ liệu
- + Nhóm 2: Các lệnh số học.
- + Nhóm 3: Các lệnh thao tác bit
- + Nhóm 4: Các lệnh thao tác xâu ký tự.
- + Nhóm 5: Các lệnh rẽ nhánh
- + Nhóm 6: Các hệ thống cờ

a) Nhóm 1: Các lệnh di chuyển dữ liệu

Tất cả lệnh trong nhóm này khi thực hiện không làm thay đổi trạng thái của các bit cờ.

- Lệnh mov

Chức năng: Đưa nội dung từ SRC đến DST

Cú pháp: mov DST, SRC

reg1	reg2	→	mov	ax, bx
reg	data	→	mov	cx,100
reg	mem	→	mov	dx,value
mem	reg	→	mov	value,dx
mem	data	→	mov	value,100
segreg	reg16	→	mov	ds,ax
reg16	segreg	→	mov	bx,cs
segreg	mem16	→	mov	cs,value
mem16	segreg	→	mov	value,cs

Chú ý:

- + Không được di chuyển giữa hai biến nhớ (mov mem1,mem2).
Thực hiện gián tiếp:

- ```

mov reg,mem2
mov mem1,reg

```
- + Không đưa trực tiếp dữ liệu vào thanh ghi segment (mov seg,data).  
Thực hiện gián tiếp:

```

mov reg16,data
mov segreg,reg16

```
  - + Sự khác nhau khi sử dụng các chế độ địa chỉ  
( mov ax,bx khác với mov ax,[bx] ; đưa nội dung mà bx trỏ đến vào ax)  
mov ax,[bx] tương đương với  
mov ax, ds:[bx] (SI,DI hay BP)

### - **Lệnh push**

*Chức năng:* cất 2 byte của SRC vào đỉnh ngăn xếp(stack).

*Cú pháp:*

```

PUSH SRC
 reg16
 mem16

```

Ví dụ: push ax

Toán hạng gốc có thể tìm được theo các chế độ địa chỉ khác nhau: có thể là thanh ghi đa năng, thanh ghi đoạn hay là ô nhớ. Lệnh này thường được dùng với lệnh POP như là một cặp đối ngẫu để xử lý các dữ liệu và trạng thái của chương trình chính(CTC) khi vào ra chương trình con(ctc).

### - **Lệnh POP**

*Chức năng:* lấy 2 byte (1 từ) ở đỉnh ngăn xếp (stack) vào toán hạng đích.

*Cú pháp:*

```

POP DST
 reg16
 mem16

```

Ví dụ:

```

push ax
push bx
push cx

```

Đoạn Chương trình

```

pop cx
pop bx
pop ax

```

*Chú ý:* - Cơ chế PUSH/POP là LIPO( last in first out)

- Cách viết trên chỉ được sử dụng trong MASM còn trong TASM được viết như sau:

```

push ax bx cx

```

### - **Lệnh PUSHF**

*Chức năng;* cất giá trị thanh ghi cờ vào đỉnh ngăn xếp

*Cú pháp:* PUSHF

Dữ liệu tại ngăn xếp không thay đổi, SS không thay đổi.

### - **Lệnh POPF**

*Chức năng:* Lấy 2 byte từ đỉnh ngăn xếp rồi đưa vào thanh ghi cờ.

*Cú pháp:* POPF

Sau lệnh này dữ liệu tại ngăn xếp không thay đổi, SS không thay đổi.

- **Lệnh XCHG (Exchange 2 Operands) Trao nội dung 2 toán hạng**

*Chức năng:* Trao nội dung 2 toán hạng DST  $\rightleftarrows$  SRC

*Cú pháp*

```
XCHG DST SRC
 reg1 reg2
 reg mem
```

Trong toán hạng đích có thể tìm theo chế độ địa chỉ khác nhau nhưng phải chứa dữ liệu có cùng độ dài và không được phép đồng thời là 2 ô nhớ và cũng không được là thanh ghi đoạn. Sau lệnh XCHG toán hạng chứa nội dung cũ của toán hạng kia và ngược lại.

Lệnh này không tác động đến cờ.

- **Lệnh IN**

*Chức năng:* đọc dữ liệu từ cổng vào thanh ghi AL/AX

*Cú pháp:* IN AL/AX, địa chỉ cổng

*Chú ý:*

+ Nếu địa chỉ cổng <256 thì số địa chỉ đứng trực tiếp trong lệnh IN

Ví dụ: địa chỉ cổng là 1fh

```
IN AL,1fh ; nội dung cổng 1fh đưa vào AL.
```

+ Nếu địa chỉ cổng ≥ 256 thì phải nhờ đến thanh ghi DX

Ví dụ: địa chỉ COM1 = 378h

```
mov dx,378h
```

```
in al,dx
```

- **Lệnh OUT**

Chức năng: đưa dữ liệu từ thanh ghi AL/AX ra cổng

Cú pháp: OUT địa chỉ cổng,AL/AX

Chú ý:

+ Nếu địa chỉ cổng <256 thì số địa chỉ đứng trực tiếp trong lệnh OUT

Ví dụ: địa chỉ cổng là 1fh

```
OUT 1fh,AL ; nội dung cổng 1fh đưa vào AL.
```

+ Nếu địa chỉ cổng ≥ 256 thì phải nhờ đến thanh ghi DX

Ví dụ: địa chỉ COM1 = 378h

```
mov dx,378h
```

```
out dx,al
```

Lệnh này không tác động đến cờ.

- **Lệnh LEA (load Effective address)**

Chức năng: lấy phần địa chỉ offset của biến đưa vào thanh ghi 16 bit

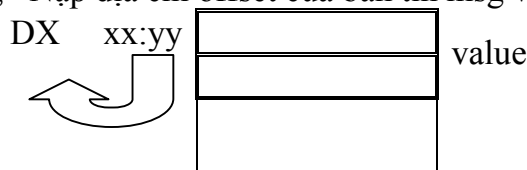
Cú pháp: lea reg16, mem

Ví dụ: lea bx, Value hay mov bx, OFFSET Value

Đích thường là các thanh ghi: BX, CX, DX, BP, SI, DI.

Nguồn là tên biến trong đoạn DS được chỉ rõ trong lệnh hay ô nhớ cụ thể.

Ví dụ: lea dx, msg; Nạp địa chỉ offset của bản tin msg vào dx.

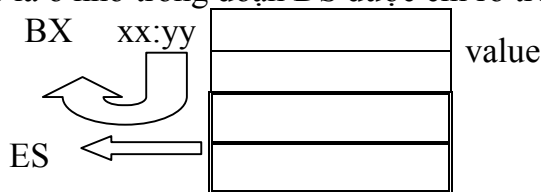

- Lệnh LES (Load register and ES with words from memory)

Chức năng: chuyển giá trị của 1 từ từ một vùng nhớ vào thanh ghi đích và giá trị của từ tiếp theo sau của vùng nhớ vào thanh ghi ES.

Cú pháp: les reg, mem

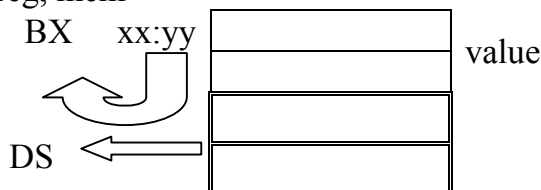
Trong đó: Đích là một trong các thanh ghi AX, BX, CX, DX, SP, BP, SI, DI.
Gốc là ô nhớ trong đoạn DS được chỉ rõ trong lệnh

- Lệnh LDS (Load register and DS with words from memory)

Chức năng: Nạp một từ từ bộ nhớ vào thanh ghi cho trong lệnh và 1 từ tiếp theo vào DS.

Cú pháp: lds reg, mem

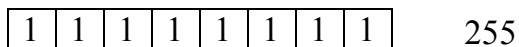

b) Nhóm 2: Các lệnh số học

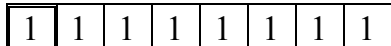
b1) Số có dấu và số không dấu

- Số không dấu: Nếu nhìn vào toán hạng (độ lớn các toán hạng là 1 byte hay là 2 byte) với số không dấu thì bit cao nhất mang giá trị tại vị trí đó.

Ví dụ:

- Số có dấu: Nếu nhìn vào toán hạng của số có dấu thì bit cao nhất sẽ mang ý nghĩa về dấu: 1 toán hạng là số âm, 0 toán hạng là số dương.

— Nếu số không dấu thì là $1.2^7 = 128$

— Nếu số có dấu thì là -1

b2) Cách thể hiện một số âm của máy tính

Máy tính thể hiện số âm bằng cách bù 2 giá trị tuyệt đối của số đó.

Ví dụ: mov ax, -1

1 = 0000 0000 0000 0001

bù 1: 1111 1111 1111 1110

+ 1

bù 2: 1111 1111 1111 1111

mov ax, -100

100 = 0000 0000 0110 0100

1111 1111 1001 1011

+ 1

bù 2: 1111 1111 1001 1100

Hầu hết các lệnh trong nhóm này khi thực hiện có thể làm thay đổi các kí tự.

- Lệnh ADD(addition)

Chức năng: DST ← DST + SRC

Cộng hai toán hạng: lấy toán hạng đích cộng với toán hạng nguồn rồi đưa vào toán hạng đích.

Cú pháp:

add	DST, SRC		
reg1	reg2	→	add ax, bx
reg	data	→	add cx, 100
reg	mem	→	add dx, value
mem	reg	→	add value, dx
mem	data	→	add value, 100

Tác động đến cờ: C, P, A, Z, S, O.

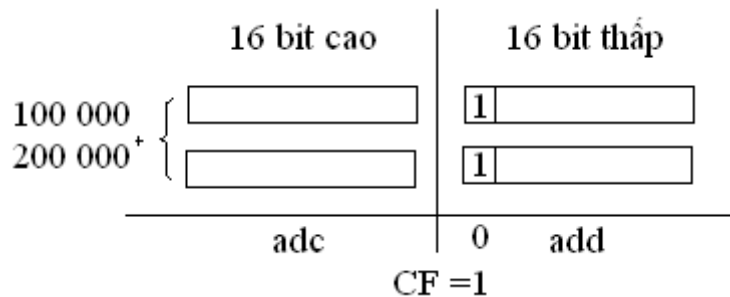
- **Lệnh ADC(Add with carry)**

Chức năng: cộng có nhớ, $DST \leftarrow DST + SRC + CF$

Cú pháp: `adc DST, SRC`

Tác động đến cờ: C, P, A, Z, S, O.

Ví dụ: `adc ax, bx`

- **Lệnh INC(Increment Destination Register or Memory)**

Chức năng: Tăng toán hạng đích thêm 1. $DST \leftarrow DST + 1$

Cú pháp: `inc DST`

Tác động đến cờ: C, P, Z, S, O.

Ví dụ: `reg → inc ax`
`mem → inc value`

- **Lệnh SUB (Substraction)**

Chức năng: Trừ hai toán hạng, $DST \leftarrow DST - SRC$

Cú pháp: `sub DST, SRC`

Ví dụ: `sub ax, bx`

Tác động đến cờ: C, P, A, Z, S, O.

Chú ý: chế độ địa chỉ không được đồng thời là 2 ô nhớ hay là thanh ghi đoạn.

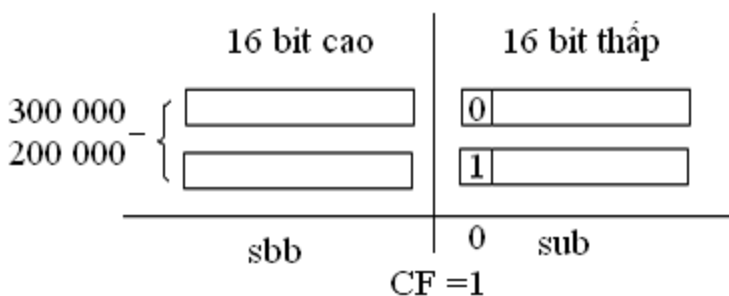
- **Lệnh SBB (Substraction with borrow)**

Chức năng: Trừ có mượn, $DST \leftarrow DST - SRC - CF$

Cú pháp: `sbb DST, SRC`

Ví dụ: `sbb ax, bx`

Tác động đến cờ: C, P, A, Z, S, O.

- **Lệnh MUL/ IMUL (Multiply Unsigned Byte or Word/ Integer Multiplication)**

Chức năng: Nhân 2 toán hạng với số không dấu (MUL), số có dấu (IMUL)

Cú pháp: MUL(IMUL) SRC
reg
mem

Có hai trường hợp tổ chức phép nhân

+ 8 bits * 8 bits

Số bị nhân phải là số 8 bit để trong AL

Sau khi nhân: $al * SRC \rightarrow AX$

+ 16 bits * 16 bits

Số bị nhân phải là số 16 bit để trong AX

Sau khi nhân: $ax * SRC \rightarrow dx:ax$

Tác động đến cờ: C, O.

Chú ý:

$al = 1111 \quad 1111$

$bl = 0000 \quad 0010$

$mul \ bl \rightarrow ax = al * bl \ (255 * 2 = 510)$

$imul \ bl \rightarrow ax = al * bl \ (-1 * 2 = -2)$

Trong phép chia thì ax, bx, dx (al,bl,dx) là ẩn

- **Lệnh DIV/IDIV (Unsigned Divide/Integer Division)**

Chức năng: Chia hai toán hạng với số không dấu/ số có dấu

Cú pháp: DIV (IDIV) SRC
reg
mem

Hai trường hợp tổ chức phép chia

+ Nếu số 16 bits chia cho số 8 bits

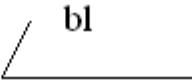
$$\begin{array}{r} ax \ / \ SRC \\ \hline al = \text{thương} \quad ah = \text{dư} \end{array}$$

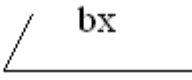
+ Nếu số 32 bits chia cho số 16 bits

$$\begin{array}{r} dx:ax \ / \ SRC \\ \hline ax = \text{thương} \quad dx = \text{dư} \end{array}$$

Trong phép chia thì ax, bx, dx (al,bl,dx) là ẩn

Ví dụ:

div bl → ax
 al = thương ah: = dư

div bx → dx:ax
 ax = thương dx = dư

- **Lệnh DEC (Decrement Destination Register or Memory)**

Chức năng: Giảm toán hạng đích đi 1, DST ← DST - 1

Cú pháp: dec DST

reg → dec ax
 mem → dec value

Tác động đến cờ: C, P, Z, S, O.

- **Lệnh NEG (Negate a Operand)**

Chức năng: lấy bù hai của một toán hạng, đảo dấu của một toán hạng

DST ← - DST

Cú pháp: neg DST

reg → neg ax
 mem → neg value

Tác động đến cờ: C, P, A, Z, S, O.

- **Lệnh CMP (Compare Byte or Word)**

Chức năng: So sánh nội dung của hai toán hạng và dựng cờ. Sau khi thực hiện lệnh này nội dung của hai toán hạng không thay đổi.

Cú pháp: cmp DST, SRC

Tác động đến cờ: C, P, Z, S, O.

Cách dựng cờ:

cmp DST, SRC

+ Nếu DST < SRC thì CF = 1.

+ Nếu DST ≥ SRC thì CF = 0.

+ Nếu DST = SRC thì ZF = 1.

+ Nếu DST ≠ SRC thì ZF = 0.

c) Nhóm 3: Các lệnh thao tác bit

Chú ý: tất cả các lệnh trong nhóm này khi thực hiện có thể làm thay đổi trạng thái các bit cờ.

- **Lệnh AND**

Chức năng: Thực hiện phép “và logic”, bit của kết quả bằng 1 khi 2 bit tương ứng đều bằng 1. DST ← DST ∧ SRC

Ví dụ:

a1 = 1010 1010

b1 = 1100 1100

and a1,b1 = 1000 1000

Cú pháp: and DST, SRC

Cách hay dùng:

+ Tách bit:

```
al = xxxx xxxx
 0001 0000
```

```
and al, 10h = 000x 0000
```

Khi dùng phép AND để che đi/ giữ lại một vài bit nào đó của một toán hạng thì bằng cách nhân logic toán hạng đó với toán hạng tức thì có các bit 0/1 ở các chỗ cần che/ giữ nguyên tương ứng.

+ Dụng cụ: and DST, DST

Ví dụ: and ax, ax

Nếu $ax < 0$ thì SF = 1.

Nếu $ax \geq 0$ thì SF = 0.

Nếu $ax = 0$ thì ZF = 1.

Nếu $ax \neq 0$ thì ZF = 0.

- Lệnh OR

Chức năng: thực hiện phép hoặc logic, Bit của kết quả = 1 khi 1 trong 2 bit là 1.
DST ← DST V SRC

Ví dụ:

```
al = 1010 1010
```

```
bl = 1100 1100
```

```
or al,bl = 1110 1110
```

Cú pháp: or DST, SRC

Tác động đến cờ: C = O = 0, P, Z, S.

- Lệnh XOR

Chức năng: Thực hiện phép “hoặc loại trừ” 2 toán hạng, bit của kết quả bằng 1 khi 2 bit tương ứng khác nhau.

Ví dụ:

```
al = 1010 1010
```

```
bl = 1100 1100
```

```
xor al,bl = 0110 0110
```

Cú pháp: xor DST, SRC

Cách hay dùng:

+ Tách bit:

```
al = xxxx xxxx
```

```
 0001 0000
```

```
and al, 10h = 000x 0000
```

Tác động đến cờ: C = O = 0, P, Z, S.

Ví dụ: Thực hiện $ax = 0$

1. mov ax,0   3 byte

2. and ax,0

3. sub ax,ax   2 byte

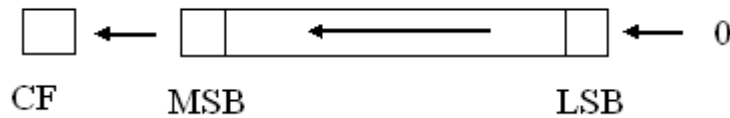
4. xor ax,ax

- Lệnh SHL (Shift Left)

Chức năng: dịch trái các bit của toán hạng đích đi một số lần nào đó (số lần dịch được cất trong thanh ghi CL).

Cú pháp: SHL DST, CL
(reg, mem)

Tác động đến cờ: C, P, Z, S, O.

Mỗi một lần dịch MSB sẽ đưa qua cờ CF và đưa 0 vào LSB. CL chứa số lần dịch mong muốn.

Nếu dịch một lần thì ta có thể viết trực tiếp.

VD: `shl ax,1`

Nếu số lần dịch ≥ 2 thì phải nhờ đến CL/CX

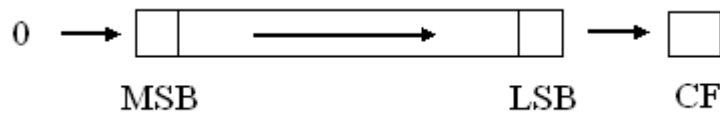
~~`shl ax,4`~~ $\equiv$ `mov cl/cx,4`
`shl ax,cl/cx`

Ý nghĩa: Dịch trái 1 lần là nhân 2 với số nguyên dương.

- **Lệnh SHR (Shift Right)**

Chức năng: dịch phải logic các bit của toán hạng đích đi một số lần nào đó (số lần dịch được cất trong thanh ghi CL).

Cú pháp: `SHR DST, CL`
 (reg, mem)

Tác động đến cờ: C, P, Z, S, O.

Mỗi một lần dịch LSB sẽ đưa qua cờ CF và đưa 0 vào MSB. CL chứa số lần dịch mong muốn.

Nếu dịch một lần thì ta có thể viết trực tiếp.

VD: `shr ax,1`

Nếu số lần dịch ≥ 2 thì phải nhờ đến CL/CX

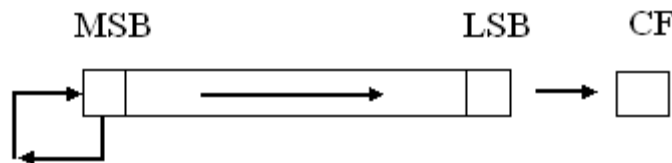
~~`shr ax,4`~~ $\equiv$ `mov cl/cx,4`
`shr ax,cl/cx`

Ý nghĩa: Dịch phải 1 lần là chia đôi và làm tròn dưới với số nguyên dương

- **Lệnh SAR (Shift Arithmetically Right)**

Chức năng: dịch phải số học các bit của toán hạng đích đi một số lần nào đó (số lần dịch được cất trong thanh ghi CL).

Cú pháp: `SAR DST, CL`
 (reg, mem)

Tác động đến cờ: C, P, Z, S, O.

Mỗi một lần MSB được giữ lại (nếu ta hiểu đây là bit dấu của một số nào đó thì dấu luôn không đổi sau phép dịch phải số học) còn LSB được đưa vào cờ CF. CL chứa sẵn số lần dịch mong muốn.

Nếu dịch một lần thì ta có thể viết trực tiếp.

VD: sar ax,1
 Nếu số lần dịch ≥ 2 thì phải nhờ đến CL/CX

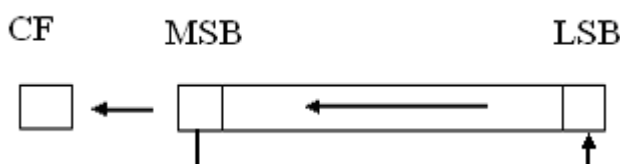
~~sar ax,4~~ $\equiv$ mov cl/cx, 4
 sar ax, cl/cx

Ý nghĩa: Dịch phải 1 lần là chia đôi và làm tròn dưới với số có dấu.

- **Lệnh ROL(Rotate All Bits to the Left)**

Chức năng: quay vòng sang trái các bit của toán hạng đích đi một số lần nào đó (số lần dịch được cất trong thanh ghi CL). Trong mỗi lần quay giá trị bit cao nhất vừa chuyển vào thanh ghi cờ CF đồng thời chuyển vào bit thấp nhất

Cú pháp: ROL DST, CL
 (reg, mem)

Tác động đến cờ: C, O.

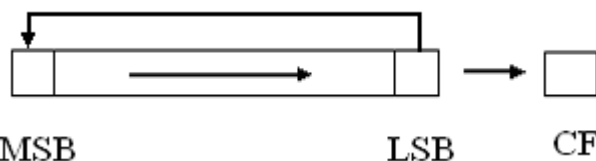
Nếu dịch một lần thì ta có thể viết trực tiếp.

VD: rol ax,1

- **Lệnh ROR**

Chức năng: quay vòng sang phải các bit của toán hạng đích đi một số lần nào đó (số lần dịch được cất trong thanh ghi CL). Trong mỗi lần quay giá trị bit thấp nhất LSB vừa chuyển vào thanh ghi cờ CF đồng thời chuyển vào bit cao nhất MSB.

Cú pháp: ROR DST, CL
 (reg, mem)

Tác động đến cờ: C, O.

Nếu dịch một lần thì ta có thể viết trực tiếp.

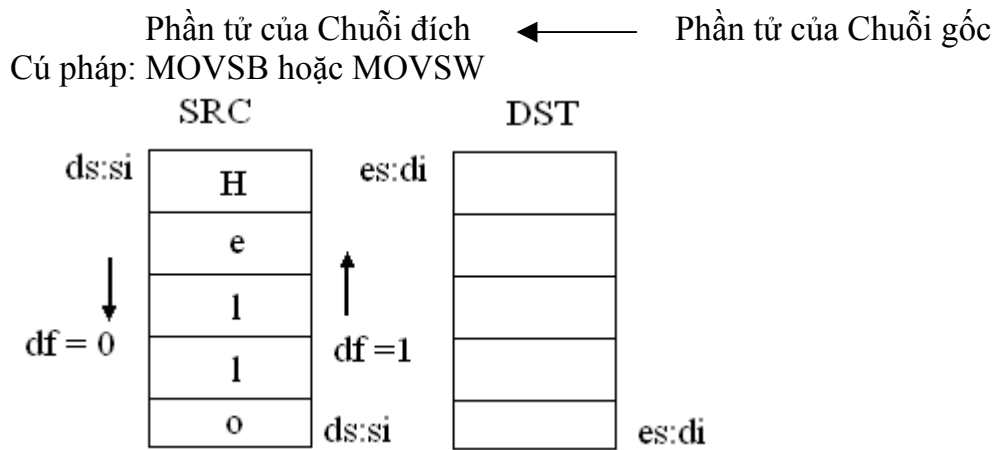
VD: ror ax,1

d) Nhóm 4: Các lệnh làm việc với xâu

Chú ý: Chỉ có 2 lệnh trong nhóm này khi thực hiện làm thay đổi các bit cờ.

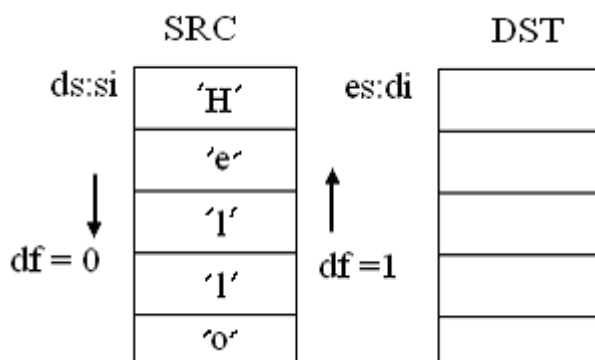
- **Lệnh MOVSB/MOVSX (Move String Byte or String Word)**

Chức năng: Chuyển một xâu ký tự theo từng byte(MOVSB) hay theo từng từ (MOVSX) từ vùng nhớ trở bởi DS:SI sang vùng nhớ trở bởi ES:DI. Sau mỗi lần dịch chuyển thì giá trị của SI, DI tự động tăng lên 1 hoặc 2 khi cờ hướng DF = 0 hoặc giảm đi 1 hoặc 2 khi DF = 1.

Chuẩn bị trước ds:si con trỏ đến đầu xâu SRC, es:di con trỏ đến đầu xâu DST
 Lệnh này không tác động đến cờ.

- **Lệnh LODSB/LODSW (Load String Byte or Word into AL/AX)**
Chức năng: Chuyển các kí tự theo từng byte (LODSB) hay theo từng từ (LODSW) từ vùng nhớ trỏ bởi DS:SI vào AL/AX.
Cú pháp: LODSB hoặc LODSW
 Chuẩn bị trước ds:si con trỏ ở đầu xâu, df = 0 hay df = 1.
 Lệnh này không tác động đến cờ.
- **Lệnh STOSB/STOSW (Store AL/AX in String Byte/Word)**
Chức năng: Chuyển các kí tự nằm ở AL(STOSB) /AX (STOSW) vào vùng nhớ trỏ bởi ES:DI.
Cú pháp: STOSB hoặc STOSW hoặc STOS Chuỗi đích.
 Xác lập trước ES:DI trỏ đến đầu vùng nhớ, df = 0 hay df = 1.
 Lệnh này không tác động đến cờ.
 Nhận xét
  1. movsb = lodsb + stosb
  2. movsw = lodsw + stosw
- **Lệnh CMPSB/CMPSW**
Chức năng: So sánh hai xâu kí tự theo từng byte (CMPSB) / theo từng từ (CMPSW) giữa hai vùng nhớ trỏ bởi DS:SI và ES:DI. Lệnh này chỉ tạo cờ, không lưu lại kết quả so sánh, sau khi so sánh các toán hạng không bị thay đổi.
Cú pháp: CMPSB hoặc CMPSW hoặc STOS Chuỗi đích.
 Xác lập trước DS:SI trỏ đến đầu xâu 1, ES:DI trỏ đến đầu xâu 2, df = 0 hay df = 1.
 Tác động đến cờ: ZF = 1 khi hai xâu bằng nhau, ZF = 0 khi hai xâu khác nhau.
- **Tiền tố REP (Repeat String Instruction until CX = 0).**
Chức năng: Lặp đi lặp lại lệnh làm việc với xâu kí tự đằng sau nó cho đến khi cx = 0. Sau mỗi lần thực hiện cx tự động giảm đi 1
Cú pháp: mov cx, số lần
           rep   lệnh làm việc với xâu ; rep   movsb

Thuật toán

1. DS:SI
2. ES:DI
3. D = 0
4. CX = 5
5. rep movsb; sau mỗi lần cx = cx - 1 cho đến khi cx = 0.

e) Nhóm 5: Các lệnh rẽ nhánh

- **Lệnh Call**

Chức năng: Gọi chương trình con

Cú pháp

Call	Addr (seg:offset)
	Label
	Tên chương trình con
	reg
	mem

- **Lệnh RET**

Chức năng: quay về chương trình đã gọi chương trình con

Cú pháp: RET (nằm ở cuối chương trình con)

- **Lệnh INT**

Chức năng: Kích hoạt một ngắt (chuyển sang chạy chương trình con phục vụ ngắt) (Ngắt mềm).

Cú pháp: int n (số ngắt viết theo số hexa)

Ví dụ: int 21h = int 33

- **Lệnh IRET**

Chức năng: quay về chương trình đã kích hoạt nó từ chương trình con phục vụ ngắt.

Cú pháp: IRET

- **Lệnh JMP (go to)**

Chức năng: nhảy không điều kiện

Cú pháp:

jmp	Addr (seg:offset)
	Label
	Tên chương trình con
	reg
	mem

Chú ý: Bước nhảy của lệnh jump < 64k

- Lệnh nhảy có điều kiện

Với số không có dấu (Below/above)		Với số có dấu (Less/ greater)		Nhảy theo trạng thái các bit cờ				
Cmp	DST, SRC	Cmp	DST, SRC					
Jb/jnae	Nhân Địa chỉ	Khi DST dưới SRC	Jl/jnge	Nhân Địa chỉ	Khi DST < SRC	jc	Nhân Địa chỉ	Khi CF=1
Jbe/jna	Nhân Địa chỉ	Khi DST dưới SRC hoặc =	Jle/jng	Nhân Địa chỉ	Khi DST ≤ SRC	jnc	Nhân Địa chỉ	Khi CF=0
Je	Nhân Địa chỉ	Khi DST = SRC	Je	Nhân Địa chỉ	Khi DST = SRC	jz	Nhân Địa chỉ	Khi ZF=1
Jne	Nhân Địa chỉ	Khi DST ≠ SRC	Jne	Nhân Địa chỉ	Khi DST ≠ SRC	jnz	Nhân Địa chỉ	Khi ZF=0
Ja/jnbe	Nhân Địa chỉ	Khi DST trên SRC	Jg/jnle	Nhân Địa chỉ	Khi DST > SRC	js	Nhân Địa chỉ	Khi SF=1
Jae/jnb	Nhân Địa chỉ	Khi DST trên / = SRC	Jge/jnl	Nhân Địa chỉ	Khi DST ≥ SRC	jns	Nhân Địa chỉ	Khi SF=0

Chú ý: Bước nhảy các lệnh nhảy có điều kiện phải nhỏ hơn hoặc bằng 128 byte

- Lệnh LOOP (for của ASM)

Chức năng: lặp đi lặp lại khối lệnh ASM nằm giữa nhãn và loop cho đến khi cx = 0. Mỗi khi thực hiện một vòng lặp giá trị của CX giảm đi 1.

Cú pháp:

mov cx, số lần lặp; số lần lặp ≥ 1

Nhan:

Khối lệnh ASM

Loop Nhan

f) Nhóm 6: Các lệnh thao tác với cờ

- Lệnh CLC (Clear CF)

Chức năng: Xoá giá trị cờ CF về 0, CF = 0

Cú pháp: CLC

Cờ C = 0

- Lệnh STC

Chức năng: Đưa giá trị cờ CF lên 1, CF = 1

Cú pháp: STC

Cờ C = 1

- Lệnh CMC

Chức năng: Đảo giá trị hiện thời của cờ CF.

Cú pháp: CMC

Tác động đèn cờ C.

- Lệnh CLI

Chức năng: Xoá giá trị của cờ IF về 0 (IF = 0). Cấm toán bộ các ngắt cứng trừ ngắt MNI.

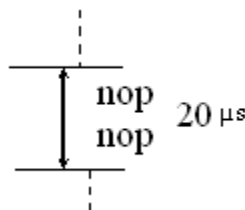
Cú pháp: CLI

Cờ IF = 0.

- Lệnh STI

Chức năng: Đưa giá trị của cờ IF lên 1 (IF = 1). Cho phép ngắt cứng.

- Cú pháp:* STI
Cờ IF = 1.
- **Lệnh CLD**
Chức năng: Xoá giá trị của cờ DF về 0 (DF = 0).
Cú pháp: CLD
Cờ DF = 0, dựng cờ.
- **Lệnh STD**
Chức năng: Đưa giá trị của cờ DF lên 1 (DF = 1).
Cú pháp: STD
Cờ DF = 1.
- **Lệnh HLT**
Chức năng: dừng máy
Cú pháp: HLT
- **Lệnh NOP**
Chức năng: lệnh này không thực hiện gì cả
Cú pháp: NOP (4 μ s)
Ý nghĩa:
Tạo trễ (delay)

Tạo vòng chờ vô tận để chờ ngắt.

```
L1: nop
 jmp L1
```

1.5.3 Các lệnh điều khiển khi dịch chương trình (directive)

1.5.3.1. Các directive điều khiển segment: dạng đơn giản

(.MODEL, .STACK, .DATA, .CODE, ...)

a) Directive .MODEL

Chức năng: cho phép người lập trình xác lập vùng nhớ RAM thích hợp cho chương trình.

Cú pháp

. Model	Kiểu	
	Tiny	Code + data $\leq$ 64k
	Small	Code $\leq$ 64k; data $\leq$ 64k
	Compact	Code $\leq$ 64k; data $\geq$ 64k
	Medium	Code $\geq$ 64k; data $\leq$ 64k
	Large	Code $\geq$ 64k; data $\geq$ 64k
		1 array $\leq$ 64k
	Huge	Code $\geq$ 64k; data $\geq$ 64k
		1 array $\geq$ 64k

b) Directive .STACK

Chức năng: báo cho chương trình dịch của ASM biết xác lập 1 vùng nhớ RAM cho Stack. Với lệnh điều khiển này thì DOS sẽ xác lập địa chỉ đầu của ngăn xếp và giá trị đó được đưa vào thanh ghi segment SS.

Cú pháp: `.stack` độ dài (tính theo byte)

Ví dụ: `.stack 100h`

Nếu không có khai báo `.stack` thì lấy độ dài mặc định default.

c) Directive .DATA

Chức năng: báo cho chương trình dịch của ASM biết để xác lập 1 vùng nhớ RAM cho dữ liệu chương trình.

Cú pháp:

`.DATA`

Khai báo biến

Biến trong ASM có ba loại: biến số, biến xâu kí tự và biến trường số

- Khai báo biến số

`.DATA`

Tên biến	Kiểu	Giá trị ban đầu/?
	db (1 byte)	
	dw (2 byte)	
	dd (4 byte)	
	dp (6 byte)	
	dq (8 byte)	
	dt (10 byte)	

trong đó 2 biến db và dw hay dùng.

Ví dụ:

`.DATA`

Value	dw	?
Value	db	10

- Khai báo biến xâu kí tự

`.DATA`

Tên biến	db	Các kí tự cách nhau bởi dấu phẩy , độ lớn dup (1 kí tự/ ?)

Ví dụ:

`.DATA`

xau1	db	'H','e','l','l','o'
xau2	db	100h dup('A')
xau2	db	100 dup(?)

- Khai báo biến trường số

`.DATA`

Tên trường số	kiểu của thành phần (Các số cách nhau bởi dấu,)
	Độ lớn dup(1 số/?)

Ví dụ:

`.DATA`

array1	db	100,2,21,31
array2	dw	100h dup(-100)

```
array3 dd 100 dup(?)
```

Chú ý: Nếu chương trình có khai báo biến (tức là có .DATA) thì người lập trình ASM phải đưa phần địa chỉ segment của vùng nhớ dữ liệu vào trong DS nhờ 2 lệnh sau:

```
mov reg16, @data
mov ds,reg16
```

Ví dụ:

```
mov ax, @data
mov ds,ax
```

d) Directive .CODE

Chức năng: Báo cho chương trình dịch ASM biết để xác lập 1 vùng nhớ RAM cho phần tử mã máy của chương trình.

Cú pháp: .CODE

```

 ┌─── Nhãn chương trình
 │
 │
 │
 └─── END Nhãn chương trình

```

e) Dạng thường thấy 1 chương trình ASM đơn giản

(Khai báo theo directive điều khiển segment dạng đơn giản)

```
.MODEL
.STACK
.DATA
 Khai báo biến
.CODE
 Nhãn chương trình:
 mov ax, @data
 mov ds,ax

 Thân chương trình
 mov ah, 4ch
 int 21h
 END Nhãn chương trình
```

Ví dụ 1: Hiện 1 xâu lên màn hình

Cách 1: Dùng chức năng hiện 1 xâu '\$' lên màn hình

```
lea dx, tên biến xâu
mov ah,9
int 21h
```

```
C:\BT>edit vd1.asm
.MODEL small
.STACK 100h
.DATA
```



```

 M db 'Hello, World!$'
.CODE
PS:
 mov ax, @data
 mov ds,ax
 lea dx, M
 mov ah,9
 int 21h
 mov ah,1
 int 21h
 mov ah,4ch
 int 21h
 END PS

```

Cách 2: Dùng lệnh LODSB và xâu khai báo theo dạng ngôn ngữ C

```

.MODEL small
.STACK 100h
.DATA
 M db 'Hello, World!',0
.CODE
PS:
 mov ax, @data
 mov ds,ax
 lea si, M
 cld
L1:
 Lodsb
 And al,al
 Jz KT
 mov ah,0eh
 int 10h
 jmp L1
KT:
 mov ah,1
 int 21h
 mov ah,4ch
 int 21h
 END PS

```

Cách 3: Không dùng lệnh làm việc với xâu

```

.MODEL small
.STACK 100h
.DATA
 M db 'Hello, World!',0
.CODE
PS:

```

```

 mov ax, @data
 mov ds,ax
 lea si, M
 cld
L1:
 mov al,[si]; mov al, ds:[si]
 and al,al
 jz KT
 mov ah,0eh
 int 10h
 inc si
 jmp L1
KT:
 mov ah,1
 int 21h
 mov ah,4ch
 int 21h
 END PS

```

Ví dụ 2: Hiện nội dung AX lên màn hình dạng binary

```

AX = -1 suy ra ct 1111 1111 1111 1111
AX = 100 —————> 0000 0000 0110 0100
AX = 255 —————> 0000 0000 1111 1111
C:\BT>edit vd2.asm

```

```

.MODEL small
.STACK 100h
.CODE
PS:
 mov ax, số thứ -1 hoặc 100 hoặc 255
 mov bx,ax
 mov cx, 16
L1:
 xor al, al
 shl bx,1
 adc al,0
 add al,30h; hiện mã ASCII
 mov ah,0eh
 int 10h
 loop L1
 mov ah,1
 int 21h
 mov ah,4ch
 int 21h
 END PS

```

Ví dụ 3: Tính 5!**Cách 1: không dùng biến**

```
.MODEL small
.STACK 100h
.CODE
 PS:
 mov ax, 1
 mov cx, 5
L1:
 mul cx
 loop L1
 mov ah,1
 int 21h
 mov ah,4ch
 int 21h
 END PS
```

Cách 2: dùng biến

```
.MODEL small
.STACK 100h
.DATA
 FV dw ?
 FAC dw ?
.CODE
 PS:
 mov ax, @data
 mov ds,ax
 mov FV, 1
 mov FAC, 2
 mov cx, 4
L1:
 mov ax, FV
 mul FAC
 mov FV, ax
 inc FAC
 loop L1
 mov ah,4ch
 int 21h
 END PS
```

Giải thích:

cx = 4

ax = FV = 1

dx:ax = ax*FAC = ax=1.2   ax = 1.2   ax = 1.2.3   ax = 1.2.3.4

FV = ax = 1.2   ax = 1.2.3   ax = 1.2.3.4   ax = 1.2.3.4.5

FAC = 3
cx = 3?0

FV=1.2.3
FAC = 4
Cx = 2?0

FV=1.2.3.4
FAC = 5
Cx = 1?0

FV=1.2.3.4.5
FAC = 6
Cx = 0?0

f) Công cụ DEBUG

Chức năng: gỡ rối chương trình ASM

Quy ước:

- Mỗi lệnh là 1 ký tự: D, T, G, P, Q, N, L, O
- Giá trị làm việc với DEBUG là hệ hexa

Khởi động công cụ DEBUG

Cách 1: .....>debug tentep.exe (.com) ←

Cách 2: .....> debug ←

- N tentep.exe (.com) ←

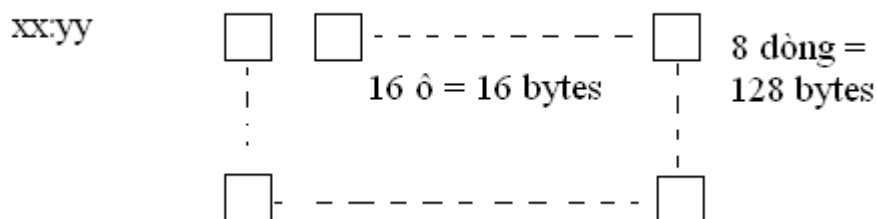
- L ←

Các lệnh hay dùng

- Lệnh D (Dump = Display)

Chức năng: hiện vùng nhớ lên máy tính

Cú pháp: - D địa chỉ ô đầu ; ← (seg:offset)

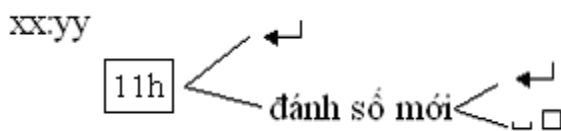

- D ← hiện tiếp 128 byte

- Lệnh E (Enter)

Chức năng: hiện và sửa nội dung ô nhớ .

Cú pháp: - E địa chỉ offset ; ← (seg:offset)

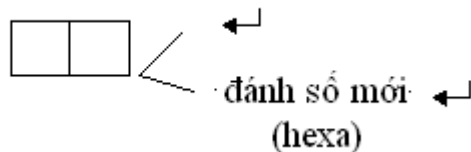

- Lệnh R (Register)

Chức năng: hiện và sửa nội dung 1 thanh ghi.

Cú pháp: - R Tên thanh ghi ← ; tên huy của thanh ghi

tên thanh ghi

- Lệnh G (Go)

Chức năng: chạy từ nơi chương trình đang đứng (IP đang trở) đến hết chương trình.

Cú pháp: - G ←

Giải thích: lệnh 1
lệnh 2

Lệnh T/P

Chức năng: cho phép chạy 1 bước.

Cú pháp: - T/P ←

Hiện nội dung các thanh ghi

AX	BX	CX	DX	SI	DI	BP	ZI	AY	ODD
DS	ES	CS	SS	IP	SP		Z	A	P
							NZ	NA	EVEN

lệnh sắp thực hiện tiếp theo.

Sự khác nhau giữa T và P

1. Call

Call tên chương trình con

- T ← nhảy vào chương trình con

- P ← chạy hết chương trình con, coi chương trình con là 1 lệnh

2. INT (ngắt mềm)

int n

- T ← nhảy vào thân chương trình con phục vụ ngắt

- P ← chạy hết chương trình con phục vụ ngắt

3. Loop Nhãn

Nhan:

Loop Nhan

- T ← chạy từng vòng một; cx = cx - 1?0

- P ← chạy toàn bộ các vòng cx → 0

Lệnh Q (Quit)

Chức năng: trở về DOS.

Cú pháp: - Q ←

Lệnh U (UnAssembly)

Chức năng: dịch ngược từ dạng .exe hay .com sang dạng .asm

Cú pháp: - U địa chỉ ô nhớ đầu ← ; seg: offset

địa chỉ mã máy lệnh mnemonic

xx:yy eg jmp

Chú ý vấn đề khai báo biến

1. Khai báo biến tức là xin cấp phát ô nhớ.
2. Biến nào được khai báo trước sẽ chiếm ô nhớ trước.
3. Biến khai báo đầu tiên sẽ có địa chỉ offset = 0000h

Giải thích


```
mov FAC,1 → mov word PTR[0002];2
```

1.5.3.2. Các directive điều khiển segment: dạng chuẩn

(SEGMENT, GROUP và ASSUME)

a) Directive SEGMENT

Chức năng: báo cho chương trình dịch ASM xác lập các segment cho chương trình.

Cú pháp:

```
Tên segment SEGMENT Align Combine use 'class'
 Thân segment
Tên segment ENDS
```

- Tên Segment: bất kỳ một định danh nào.

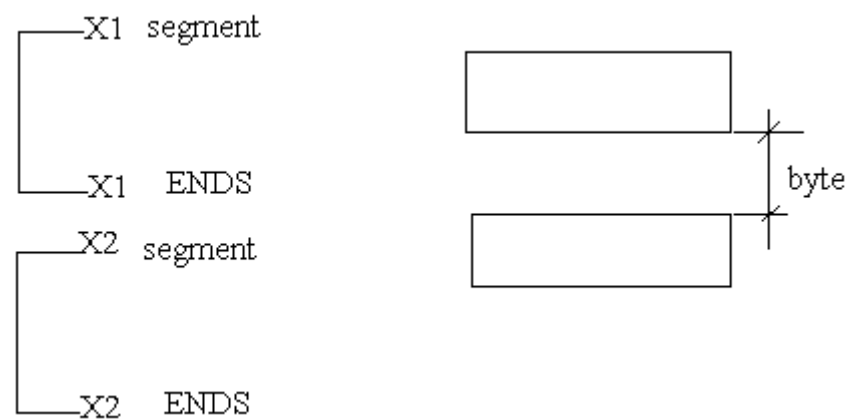
- Align

Chức năng: xác lập khoảng trống giữa segment đang khai báo với segment trước nó.

Cú pháp:

```
ALIGN
BYTE
WORD
PARA
(16 BYTE) (Default)
PAGE
(128 BYTE)
```

Giải thích:

- Combine

Chức năng 1: cho phép đặt segment khai báo 1 vùng nhớ RAM theo yêu cầu.

Cú pháp: tên segment SEGMENT at địa chỉ

```
Tên segment ENDS
```

Chức năng 1: phục vụ chương trình đa tệp thuần túy ASM, cách gộp các segment có cùng tên nằm ở các tệp khác nhau khi liên kết.

Cú pháp:

```
COMMON Overlay đè lên nhau
```

PUBLIC Continue, Σ
 PRIVATE (Default) Không biết nhau

Ví dụ:

```

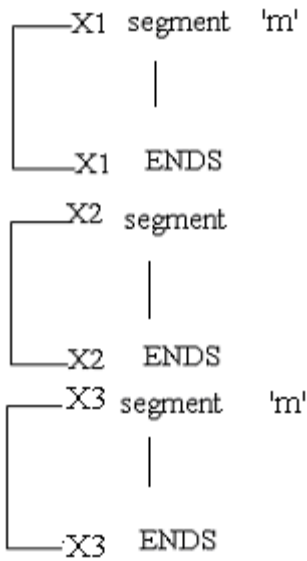
 tep1.asm tep2.asm
X1 Segment common X1 Segment common

```

- USE : chỉ máy tính 32 bit trở lên
  - use16 → ASM 16 bit (default)
  - use32 → ASM 32 bit

- 'CLASS'

Chức năng: cho phép gộp các segment có cùng lớp lại gần nhau khi liên kết

Cách khai báo 3 segment của chương trình

Dạng chuẩn	Dạng đơn giản
Stack segment db 100h dup (?) ←	.Stack 100h
Stack ends	
Data segment Khai báo biến Data ends	.DATA Khai báo biến
Chú ý: mov ax, data mov ds, ax	Chú ý: mov ax, @data mov ds, ax
Code segment Nhan CT: Code ends ENDS Nhan CT	.CODE Nhan CT: ENDS Nhan CT

b) Directive GROUP

Chức năng: gộp các segment cùng loại cho dễ dàng qui chiếu.

Cú pháp:

tên nhóm   GROUP   tên các segment
 Khai báo các segment

Giải thích:

```
Data1 segment
 M1 db ?
Data1 ends
Data2 segment
 M2 dw ?
Data2 ends
Code segment
PS:
```

```
mov ax, data1
mov ds,ax
mov cl, M1
```

```
mov ax, data2
mov ds,ax
mov cl, M2
```

Ta làm group như sau:

```
Nhom_DL GROUP data1,data2
Data1 segment
 M1 db ?
Data1 ends
Data2 segment
 M2 dw ?
Data2 ends
Code segment
PS:
mov ax, nhom_DL
mov cl, M1
mov dx,M2
```

c) Directive ASSUME

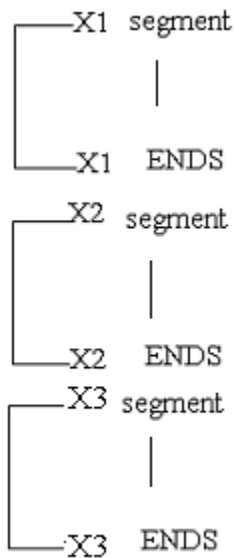
Chức năng: cho biết segment khai báo thuộc loại segment nào

Cú pháp:

```
assume tên thanh ghi segment : tên segment
```

Giải thích


```
assume cs:x3, ds:x2,ss:x1
```

Chú ý: assume thường là dòng đầu của code segment

Dạng chương trình ASM đơn giản (dạng chuẩn)

```

Stack segment
 db 100h dup (?)
Stack ends
Data segment
 Khai báo biến
Data ends
Code segment
 Assume cs:code, ds:data, ss:_stack
 Nhan CT:
 mov ax, data2
 mov ds,ax

 mov ah, 4ch
 int 21h
code ends
END Nhan CT

```

Bài tập: Hiện xâu kí tự '\$'

```

Stack segment
 db 100h dup (?)
Stack ends
Data segment
 M db 'Hello, World!$'
Data ends
Code segment
 Assume cs:code, ds:data, ss:_stack
 PS:
 mov ax, data

```

```

mov ds,ax
lea dx,M
mov ah,9
int 21h
mov ah,1
int 21h
mov ah,4ch
int 21h
code ends
END PS

```

1.5.3.3. Các directive hay dùng khác

(PTR, EQU, LABEL, SEG, OFFSET, DUP, FAR, NEAR, ARG, COMMENT,...)

a) Directive OFFSET

Chức năng: báo cho chương trình dịch của ASM lấy phần địa chỉ offset của biến nhớ

Cú pháp:

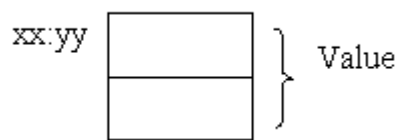
OFFSET mem ; phần địa chỉ offset

Ví dụ:

```

.DATA
Value dw ?
mov bx, OFFSET Value
 yy
≡ lea bx, value

```


b) Directive SEG

Chức năng: báo cho chương trình dịch của ASM lấy phần địa chỉ segment của biến nhớ.

Cú pháp:

SEG mem

```

Ví dụ: mov ax, SEG value
 xx

```

c) Directive PTR

Chức năng: con trỏ đến các thành phần của biến nhớ (cho phép lấy từng byte).

Cú pháp:

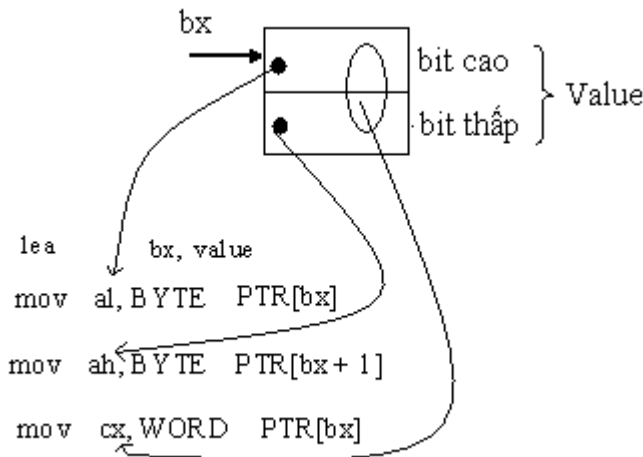
Kiểu PTR [thanh ghi]

Ví dụ:

```

.DATA
Value dw ?
.CODE

```


1.6. Chương trình con

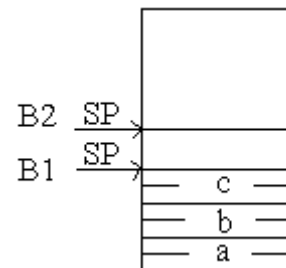
1.6.1. Ý nghĩa của chương trình con

- Làm cho chương trình có cấu trúc.
- Tiết kiệm vùng nhớ.

1.6.2. Cơ chế khi một chương trình con bị gọi

Cơ chế có 5 bước:

- Bước 1: Tham số thực đưa vào stack
- Bước 2: Địa chỉ lệnh tiếp theo đưa vào stack
- Bước 3: Hệ điều hành biết được địa chỉ đầu của chương trình con. Do vậy hệ điều hành đưa địa chỉ đầu của chương trình con vào CS:IP → rẽ nhánh vào chương trình con.
- Bước 4: Thực hiện chương trình con cho đến khi gặp return thì vào stack lấy địa chỉ lệnh tiếp theo (đã cất ở bước 2 để đưa vào CS:IP) và quay về chương trình đã gọi nó.
- Bước 5: tiếp tục chương trình đang thực hiện dở.

1.6.3. Cú pháp một chương trình con ASM

Tên chương trình con PROC [near/far]

Bảo vệ các thanh ghi mà thân chương trình con phá vỡ.

Các lệnh ASM của thân chương trình con.

Hồi phục các thanh ghi mà thân chương trình con đã phá vỡ.

RET

Tên chương trình con ENDP

Nhận xét

1. Chương trình con thuần túy ASM không có đối.
2. Vấn đề near/ far
  - Chương trình con là near khi mã máy của chương trình con và mã máy của chương trình chính là cùng nằm trong 1 segment, địa chỉ của chương trình con và chương trình chỉ khác nhau phần địa chỉ offset. Cho nên địa chỉ lệnh tiếp theo cất vào stack (Bước 2, mục 1.6.2) chỉ cần 2 byte offset.
  - Chương trình con là far khi mã máy của chương trình con và mã máy của chương trình chính nằm trên các segment khác nhau, địa chỉ của chương trình con và chương trình chính khác nhau cả về phần địa chỉ segment. Cho nên địa

chỉ lệnh tiếp theo cất vào stack (Bước 2, mục 1.6.2) phải cần 4 byte offset (2 byte segment và 2 byte offset).

Default:

- Với chương trình được khai báo directive dạng đơn giản thì directive MODEL sẽ cho biết chương trình con là near hay far
 Nếu .MODEL tiny/small/compact thì chương trình con là NEAR(mã máy < 64k)
 Nếu .MODEL medium/large/huge thì chương trình con là FAR(mã máy > 64k)
  - Với chương trình con được viết theo directive dạng chuẩn thì mặc định là near. Còn muốn chương trình con là far thì phải viết far khi viết chương trình con.
3. Vấn đề cần bảo vệ thanh ghi và phục hồi các thanh ghi trong thân chương trình con.

Ví dụ:

<pre> Chương trình chính mov ax, 10 call chương trình con mov cx, ax </pre>	<pre> Chương trình con .... → push ax xor ax, ax ← pop ax RET </pre>

Bảo vệ và hồi phục các thanh ghi và thân chương trình con phá vỡ tốt nhất bằng cơ chế PUSH và POP.

Ví dụ 1: Hãy viết chương trình con ASM cho phép nhận một số nguyên (-32768 ~ 32767) từ bàn phím kết thúc nhận một số nguyên bằng phím Enter (13 = 0dh).

Kết quả nằm trong thanh ghi ax. Chú ý không cho phép đánh sai và sửa.

a) Nhận số nguyên dương

```

- Dùng hàm nhận kí tự
mov ah, 1
int 21h

```

Suy ra al chứa mã ASCII của kí tự.

al – 30h: thành mã ASCII chuyển thành số

- Số vừa đưa vào sẽ cộng phần số đã cất vào trước *10

b) Nhận một số nguyên âm

- Có 1 biến cờ dấu: 0 là số dương, 1 là số âm.

Nếu phát hiện kí tự đầu là dấu âm thì biến cờ dấu sẽ bằng 1.

Nhận một số nguyên dương sau đó hỏi biến cờ dấu. Nếu cờ dấu = 1 thì chuyển sang số bù 2 để đổi dấu.

```

VAO_SO_N PROC
push bx cx dx, si
mov bx, 10
xor cx, cx; cx = 0 cx = phần số đã vào trước
mov si, cx; SI = biến cờ dấu

```

```

VSN1:
mov ah, 1
int 21h
cmp al, 13; Enter?
je VSN3

```

```

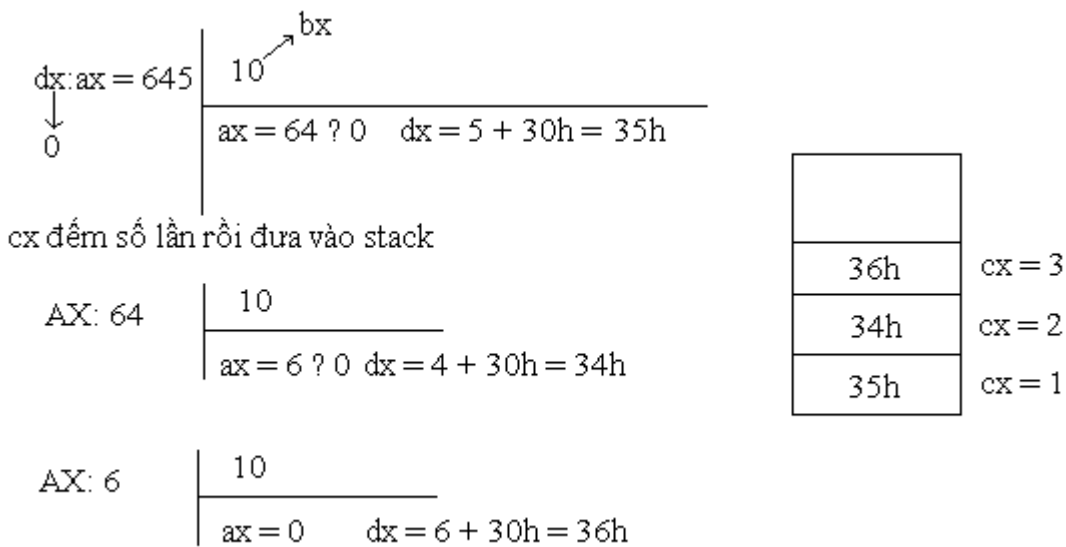
 cmp al, '-'
 jne VSN2
 inc si
 jmp VSN1
VSN2:
 sub al, 30h
 xor ah, ah
 exchg ax, cx; Đổi chỗ số vừa vào và số đã vào trước
 mul bx
 add cx, ax
 jmp VSN1
VSN3:
 and si, si
 jz VSN4
 neg cx
VSN4:
 mov ax, cx
 pop SI dx cx bx
VAO_SO_N ENDP

```

Ví dụ 2: Viết chương trình con hiện nội dung có trong AX ra ngoài màn hình dạng cơ số 10.

Thuật toán:

a) AX chứa số nguyên dương

vòng loop

```

X: pop ax
 mov ah, 0ch
 int 10h
 loop X

```

b) AX chứa số âm

Kiểm tra hiện $AX \leq 0$

- Nếu $AX \leq 0$ hiện dấu ra màn hình sau đó đổi dấu AX rồi hiện như một số nguyên dương sau dấu trừ.

```

- Chương trình
 HIEN_SO_N PROC
 push ax bx cx dx
 mov bx, 10
 xor cx, cx
 and ax, ax
 jns HSN1
 push ax
 mov al, '-'
 mov ah, 0eh
 int 21h
 pop ax
 neg ax
 HSN1:
 xor dx, dx
 div bx
 add dx, 30h
 push dx
 inc cx
 and ax, ax
 jnz HSN1
 HSN2:
 pop ax
 mov ah,0eh
 int 10h
 loop HSN2
 pop dx cx bx ax
 ret
 HIEN_SO_N END

```

1.7. MACRO

1.7.1. Ý nghĩa

Cho phép người lập trình ASM tạo lập 1 lệnh ASM mới, trên cơ sở tập lệnh chuẩn của ASM.

1.7.2. Khai báo (xác lập) MACRO

Cú pháp:

Tên Macro   Macro [đối]

    Bảo vệ các thanh ghi mà thân Macro phá vỡ

    Các lệnh ASM trong thân Macro

    Hồi phục các thanh ghi mà thân Macro đã phá vỡ

ENDM

Ví dụ: Hãy khai báo 1 Macro tạo 1 lệnh mới cho phép xoá toàn bộ màn hình

Cơ chế màn hình ở chế độ text, mỗi lần đặt mode cho màn hình thì màn hình sẽ bị xoá và con trỏ đứng ở góc trên bên trái.

Set mode:

    mov al, số mode

```

mov ah,0
int 10h
Get mode
mov ah, 0fh
int 10h
Clrscr MACRO
push ax
mov ah,0fh; get mode
int 10h
mov ah,0
int 10h; set mode
pop ax
ENDM

```

Ví dụ 2: Khai báo 1 Macro cho phép hiện 1 xâu lên màn hình

```

Hienstring MACRO
push ax dx
lea dx, xau
mov ah,9
int 21h
pop dx ax
ENDM

```

1.7.3 Cách dùng MACRO đã được xác lập

Sau khi 1 Macro đã được khai báo thì tên Macro được tạo thành 1 lệnh mới của ASM. Sử dụng bằng cách viết tên Macro và thay tham số thực cho đối.

Chú ý:

Cơ chế của chương trình dịch khi gặp lệnh mới

Clrscr

Hienstring M1

- Điều gì xảy ra nếu có lệnh nhảy trong Macro?

Phải dùng Directive LOCAL

Ví dụ:

```

X Macro
L1: LOOP L1
ENDM LOCAL L1

```

1.8. Directive INCLUDE

1.8.1. Ý nghĩa

- Cho phép chèn khối lệnh nằm ở 1 tệp ngoài chương trình đang viết

1.8.2 Cú pháp chèn

include ổ đĩa:\đường dẫn\ tên tệp.đuôi

1.8.3. Cơ chế khi chương trình dịch TASM gặp directive INCLUDE

include ổ đĩa:\đường dẫn\ tên tệp.đuôi

Các bước thực hiện

- B1: tìm tệp đứng sau directive INCLUDE
- B2: Mở tệp đó.
- B3: Chèn khối lệnh vào directive INCLUDE
- B4: Dịch khối lệnh đó
- B5: Đóng tệp

Chú ý: Nếu dùng directive INCLUDE với 1 tệp 2 lần trở lên thì không cho phép dùng lệnh nhảy trong đó.

Dạng thường thấy 1 chương trình ASM phức tạp

(Khai báo MACRO, STRUC, UNION ..)

Các Directive điều khiển segment

Dạng đơn giản	Dạng chuẩn
<pre>.MODEL small .STACK 100h .DATA ; Khai báo biến .CODE Nhãn CT: [mov ax, @data mov ds, ax] Thân CT chính mov ah, 4ch int 21h [Các CT con] END Nhãn CT</pre>	<pre>Stack segment db 100h Stack ends Data segment Khai báo biến Data ends Code segment Assume cs:code, ds:data, ss:stack Nhãn CT: [mov ax, data mov ds, ax] Thân CT chính mov ah, 4ch int 21h [Các CT con] code ends END Nhãn CT</pre>

Giả thiết: lib1.asm

Clrscr

hiện string


```

lib2.asm
 VAO_SO_N PROC

 RET
 VAO_SO_N END
 HIEN_SO_N PROC

 RET
 HIEN_SO_N ENDP

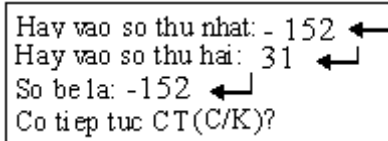
```

BÀI TẬP

Bài 1: So sánh 2 số nguyên và hiện số có giá trị bé lên màn hình.

Khi chạy chương trình yêu cầu có dạng:

- Xoá màn hình.


```

C:\BT>
Hay vao so thu nhat: - 152
Hay vao so thu hai: 31
So be la: -152
Co tiep tục CT(C/K)?

```

Hướng dẫn:

Tạo file C:\BT>edit sosanh.asm

```
Include lib1.asm
```

```
.MODEL small
```

```
.STACK 100h
```

```
.DATA
```

```
 M1 db 13,10, ' Hay vao so thu nhat: $'
```

```
 M2 db 13,10, ' Hay vao so thu hai: $'
```

```
 M3 db 13,10, ' So be la: $'
```

```
 M4 db 13,10, ' Co tiep tục CT (C/K): $'
```

```
.CODE
```

```
PS: mov ax, @data
```

```
 mov ds, ax
```

```
 clrscr
```

```
 Hienstring M1
```

```
 call VAO_SO_N
```

```
 mov bx, ax
```

```
 Hienstring M2
```

```
 call VAO_SO_N
```

```
 Hienstring M3
```

```
 cmp ax, bx
```

```
 jl L1
```

```
 xchg ax, bx
```

```
L1:
```

```
 call Hien_so_N
```

```
 Hienstring M4
```

```
 mov ah,1
```

```
 int 21h
```

```
 cmp al, 'c'
```

```

 jne exit
 jmp PS
Exit:
 mov ah,4ch
 int 21h
 Inculde lib2.asm
 END PS

```

Bài 2: Tính n! (0 - 7)

Chi chương trình chạy yêu cầu:

- Xoá màn hình

```

Hay vào số n: 7
Giải thừa của 7 là: 5040
Có tiếp tục CT (C/K)?

```

```

C:\BT>edit gth.asm
Include lib1.asm
_Stack segment
 db 100h dup(?)
_Stack ends
Data segment
 M1 db 13,10, ' Hay vào số n: $'
 M2 db 13,10, ' Giải thừa của la: $'
 M3 db 13,10, ' la: $'
 M4 db 13,10, ' Có tiếp tục CT (C/K): $'
 FV dw ?
 FAC dw ?
Data ends
Code segment
 Assume cs:code, ds:data, ss:stack
PS:
 mov ax, data
 mov ds, ax
 clrscr
 Hienstring M1
 call VAO_SO_N
 Hienstring M2
 call VAO_SO_N
 Hienstring M3
 mov FV, 1
 mov FAC, 2
 mov cx, ax
 cmp cx, 2
 jb L1
 dec cx
L1:
 mov ax, FV
 mul FAC
 mov FV, ax

```

```

inc FAC
loop L2
L2:
mov ax, FV
call HIEN_SO_N
Hienstring M4
mov ah,1
int 21h
jmp al, 'c'
jne Exit
jmp PS
Exit:
mov ah,4ch
int 21h
Include lib2.asm

```

Code ends

END PS

Bài 3: a^n (a là số nguyên, n là số nguyên dương)

Khi chương trình chạy yêu cầu có dạng

- Xoá màn hình

Hay vào a: - 4	←
Hay vào n: 3	←
-4 lũy thừa 3 là: - 64	
Có tiếp tục CT (C/K)?	

C:\BT>edit lt.asm

Include lib1.asm

.MODEL small

.STACK 100h

.DATA

```

M1 db 13,10, ' Hay vào a: $'
M2 db 13,10, ' Hay vào n: $'
Crlf db 13, 10, '$'
M3 db ' luy thua : $'
M4 db ' la : $'
M5 db 13,10, ' Co tiep tục CT (C/K): $'

```

.CODE

PS:

```

mov ax, @data
mov ds, ax
clrscr
Hienstring M1
call VAO_SO_N
mov cx, ax; cx = n
Hienstring Crlf
mov ax, bx
call HIEN_SO_N
Hienstring M3

```

```

 mov ax, bx
 call HIEN_SO_N
 Hienstring M4
 mov ax, 1
 and cx, ax
 jz L1
 L1:
 mul ax; ax*bx để vào ax
 loop L2
 L2:
 call HIEN_SO_N
 Hienstring M5
 mov ah, 1
 int 21h
 cmp al, 'c'
 jne Exit
 jmp PS

```

```

Exit:
 mov ah, 4ch
 int 21h
 Include lib2.asm
 END PS

```

Bài 4: trung bình cộng các số nguyên
 Khi chương trình chạy yêu cầu có dạng:

```

 Hay vào số thứ nhất: -12 ←
 Hay vào số thứ hai: -15 ←
 TBC hai số là: -13,5 ←
 Có tiếp tục CT (C/K)?

```

```

C:\BT>edit tbc.asm
Include lib1.asm
_Stack segment
 db 100h dup(?)
_Stack ends
Data segment
 M1 db 13,10, ' Hay vào số thứ nhất: $'
 M2 db 13,10, ' Hay vào số thứ hai: $'
 M3 db 13,10, ' TBC hai số là: $'
 M4 db ' ' $
 M5 db '.5 $'
 M6 db 13,10, ' Có tiếp tục CT (C/K): $'
Data ends
Code segment
 Assume cs:code, ds:data, ss:stack
PS:
 mov ax, data

```

```

 mov ds, ax
 clrscr
 Hienstring M1
 call VAO_SO_N
 mov bx, ax
 Hienstring M2
 call VAO_SO_N
 Hienstring M3
 add ax, bx
 and ax, ax
 jns L1
 Hienstring M4
 neg ax; đổi dấu = lấy bù 2
L1:
 shr ax, 1; dịch phải 1 lần
 pushf
 call HIEN_SO_N
 popf
 jnc L2
 Hienstring M5
L2:
 Hienstring M6
 mov ah,1
 int 21h
 cmp al,'c'
 jne Exit
 jmp PS
Exit:
 mov ah,4ch
 int 21h
 Include lib2.asm
Code ends
 END PS

```

Bài 5: Tính tổng 1 dãy số nguyên.

Yêu cầu:

- Nhập số lượng thành phần.
- Nhận các số đưa vào mảng
- Hiện các số vừa vào ra màn hình
- Tính tổng.
- Hiện kết quả

Yêu cầu khi chơng trình chạy có dạng:

```

Hay vào sltp: 4 ←
A[0] = 1 ←
A[1] = 2 ←
A[2] = 3 ←
A[3] = 4 ←
Day so vua vào la: 1 2 3 4
Co tiep tục ct (C/K)?

```

```

C:\BT>edit tong.asm
INCLUDE lib1.asm
.MODEL small
.STACK 100h
.DATA
 M1 db 13,10, ' Hay vào số lượng thành phần: $'
 M2 db 13,10, 'a [$'
 M3 db ' [] $'
 M4 db 13,10, ' Ngày số vua vào là : $'
 M5 db ' [] $'
 M6 db 13,10, ' Tổng ngày là : $'
 M7 db 13,10, ' Có tiếp tục CT (C/K): $
 sltp dw
 i dw
 a dw 100h dup(?); khai báo mảng
.CODE
PS:
 mov ax, @data
 mov ds, ax
 clrscr
 Hienstring M1
 call VAO_SO_N
 mov sltp,ax
 mov cx, ax
 lea bx, a; lấy phần địa chỉ offset a[0] đưa vào bx
 mov i, 0
L1: ; Nhập các số đưa vào mảng
 Hienstring M2
 mov ax, i
 call HIEN_SO_N
 Hienstring M3
 call VAO_SO_N
 mov [bx], ax
 inc i
 add bx, 2 ; tăng 2 lần bx tức + 2 vào bx
 loop L1

 Hienstring M4
 mov cx, sltp
 lea bx, a ; bx trở vào a[0]

```

L2: ; lấy các số hiện lên màn hình

```
mov ax, [bx]
call HIEN_SO_N
Hienstring M5
add bx, 2
loop L2
```

Hienstring M6

```
mov cx, sltp
lea bx, a
xor ax, ax
```

L3:

```
add ax, [bx]
add bx, 2
loop L3
call HIEN_SO_N
Hienstring M7
mov ah, 1
int 21h
cmp al, 'c'
jne Exit
jmp PS
```

Exit:

```
mov ah, 4ch
int 21h
Include lib2.asm
```

END PS

Bổ xung:

Tính tổng dương, tổng âm

L3:

```
mov dx, [bx]
and dx, dx
js L4 ; jns
add ax, dx
```

L4:

```
add bx, 2
loop L3
```

Tính tổng chẵn, tổng lẻ

L3:

```
mov dx, [bx]
shr dx, 1
jc L4 ; jnc
add ax, [bx]
```

L4:

```
add bx, 2
```

```

loop L3
Bài 6: Số nguyên tố
C:\BT>edit sint.asm
INCLUDE lib1.asm
.MODEL small
.STACK 100h
.DATA
M1 db 13,10, ' Hay vào số giới hạn: $'
M2 db 13,10, 'Các số nguyên tố vào từ 2 đến [] $'
M3 db '[] là: $'
M4 db '[] [] $'
M5 db 13,10, ' Có tiếp tục CT (C/K): $
so dw
.CODE
PS:
mov ax, @data
mov ds, ax
clrscr
Hienstring M1
call VAO_SO_N
mov bx,ax ;bx = số giới hạn
Hienstring M2
call HIEN_SO_N
Hienstring M3
mov i, 0
L1:
inc so
mov ax, so
cmp ax, bx
ja KT ; so sánh đưa ra kết thúc
mov cx,ax
shr ax, 1 ;cx = so/2
L2:
cmp cx, 2
jb HIEN
xor dx, dx
div cx
and dx, dx
jz L1
mov ax, so
loop L2
HIEN:
Call HIEN_SO_N
Hienstring M4
jmp L1
KT:
Hienstring M5

```



```

 mov ah,1
 int 21h
 cmp al,'c'
 jne Exit
 jmp PS
Exit:
 mov ah,4ch
 int 21h
 Include lib2.asm
END PS

```

1.9. Chương trình đa tệp

1.9.1. Ý nghĩa

Cho phép nhiều người cùng tham gia viết 1 chương trình lớn.

Làm sao các nhãn dùng chung(tên biến nhớ, tên chương trình con) phải hiểu nhau. Để giải quyết vấn đề này chương trình dịch ASM có trang bị hai directive đó là PUBLIC (cho phép) và EXTRN(xin phép)

1.9.2. Directive PUBLIC

Chức năng: báo cho chương trình dịch ASM biết module(tệp) này cho phép các tệp khác được dùng những nhãn nào mà không cần xác lập lại.

Cú pháp:

```

PUBLIC Tên nhãn
 Xác lập nhãn

```

- Nhãn là tên biến

```

.DATA
PUBLIC Tên biến
 Khai báo biến

```

Ví dụ:

```

.DATA
PUBLIC x,y
 x db ?
 y dw ?

```

- Nhãn là tên chương trình con

```

.CODE
PUBLIC Tên chương trình con
 Tên chương trình con PROC

 RET
 Tên chương trình con ENDP

```

1.9.3. Directive EXTRN

Chức năng: báo cho chương trình dịch ASM biết tệp này xin phép dùng các nhãn mà các modul khác đã xác lập và cho phép.

Cú pháp:

```

EXTRN Tên nhãn: Kiểu

```

- Với nhãn là biến nhớ

```

.DATA
EXTRN Tên biến: Kiểu PUBLIC

```

BYTE db
WORD dw
DWORD dd

Ví dụ:

```
.DATA
 EXTRN X:BYTE, Y:WORD
- Nhận là tên chương trình con
.CODE
 EXTRN Tên chương trình con:PROC
```

Ví dụ: n!

Anh A (gt1.asm) - Nhận n - Gọi chương trình con tính n! (do B viết) - Hiện kết quả	<u>n</u>, <u>FV</u>, <u>GT</u> PUBLIC, EXTRN, EXTRN
Anh B(gt2.asm): Viết chương trình con tính n!	<u>n</u>, <u>FV</u>, <u>GT</u> EXTRN, PUBLIC, PUBLIC

Viết CT

```
C:\BT>edit gt1.asm
Include lib1.asm
.MODEL small
.STACK 100h
.DATA
 M1 db 13,10, ' Hay vào số n: $'
 M2 db 13,10, ' Giai thừa của [] $'
 M3 db , '[] la: $'
 M4 db 13,10, ' Có tiếp tục CT (C/K): $'
 PUBLIC n
 n dw ?
 EXTRN FV:Word
.CODE
 EXTRN Factorial:PROC
PS: mov ax, @data
 mov ds, ax
 clrscr
 Hienstring M1
 call VAO_SO_N
 mov n, ax
 Hienstring M2
 call HIEN_SO_N
 Hienstring M3
 call Factorial
 mov ax, FV
 call Hien_so_N
 Hienstring M4
 mov ah,1
```

```

 int 21h
 cmp al,'c'
 jne exit
 jmp PS
Exit:
 mov ah,4ch
 int 21h
 Inculde lib2.asm
 END PS
C:\BT>edit gt2.asm
.MODEL small
.DATA
 EXTRN n:Word
 PUBLIC
 FV dw ?
 FAC dw ?
.CODE
 PUBLIC Factorial
 Factorial PROC
 mov FV,1
 mov FV,2
 mov cx,n
 cmp cx, 2
 jb L2
 dec cx
 L1:
 mov ax, FV
 mul FAC
 mov FV, ax
 inc FAC
 loop L1
 L2:
 ret
 Factorial ENDP
 END

```

1.9.4. Cách dịch và liên kết

Bước 1: Dịch từng tệp .asm sang .obj

```

VD: C:\BT>tasm gt1.asm ← → gt1.obj
 C:\BT>tasm gt2.asm ← → gt2.obj

```

Bước 2: Gộp các tệp .obj thành 1 tệp .exe

Cú pháp:

```

tlink tep1 + tep2 + ... + tepn ← → tep1.exe
VD: C:\BT>tlink gt1.asm + gt2.asm ← → gt1.exe

```

Chú ý: Khi khai báo directive điều khiển segment dạng chuẩn cho chương trình đa tệp.

Tep1.asm	Tep2.asm
Data segment PUBLIC	Data segment PUBLIC
PUBLIC n	EXTRN n:Wod

n dw ? Data ends	Data ends

1.10. Biến hỗn hợp : Directive STRUC, RECORD và UNION

1.10.1 Cấu trúc STRUC

Ý nghĩa: xác lập 1 kiểu khai báo trong đó các thành phần có thể khác kiểu nhau.

Cú pháp

- Xác lập kiểu khai báo mới

Tên cấu trúc	STRUC
	Các thành phần
Tên cấu trúc	ENDS

Ví dụ:

```

Person STRUC
 Name db 60 dup(?)
 Age db ?
 Income dw ?
Person ENDS

```

Khai báo biến vừa xác lập

Sau khi 1 cấu trúc được xác lập thì tên của cấu trúc trở thành 1 kiểu khai báo biến.

.DATA

```

US_president person<'G.BUSH', 64, 20000>
 x dw ?

```

1.10.2 Directive UNION

Ý nghĩa: Xác lập 1 kiểu khai báo biến dùng chung vùng nhớ RAM.

Giải thích

```

.DATA
 x db ?
 y dw ?

```

Sử dụng 1 phần hard disk để lưu lại giá trị của biến.

1.11. Xây dựng chương trình Assembly để được tệp thực hiện dạng .COM

1.11.1 Sự khác nhau chương trình dạng COM và EXE

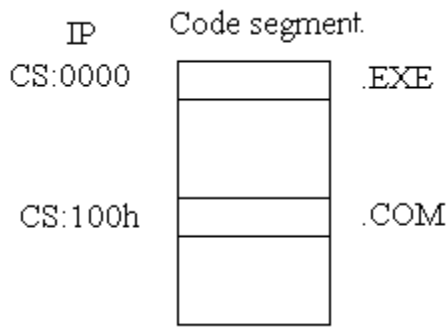
- **Chương trình dạng .COM**
Tất cả code, data, stack đều nằm trong 1 segment
- **Chương trình dạng .EXE**
Code, data, stack nằm trên các segment khác nhau.

1.11.2 Làm thế nào để có được chương trình dạng .COM

- Từ DOS Ver5.0 trở về trước: có 1 chương trình EXE2BIN.EXE dùng để chuyển 1 tệp .EXE sang >COM
- Từ DOS Ver6.0 đến các phiên bản sau này: không có tệp EXE2BIN.EXE nên phải viết chương trình ASM có dạng đặc biệt để sau khi dịch, liên kết để chuyển sang .COM

1.11.3 Các vấn đề cần lưu ý

- Directive *ORG 100h*

- Khai báo biến

Với chương trình dạng .COM chỉ có 1 segment và đó là code segment. Vậy khai báo biến ở đâu? Khai báo biến ở code segment và được tiến hành như sau:

```
.CODE
 Nhãn Chương trình [jmp Nhãn khác
 Khai báo biến
 Nhãn khác]
```

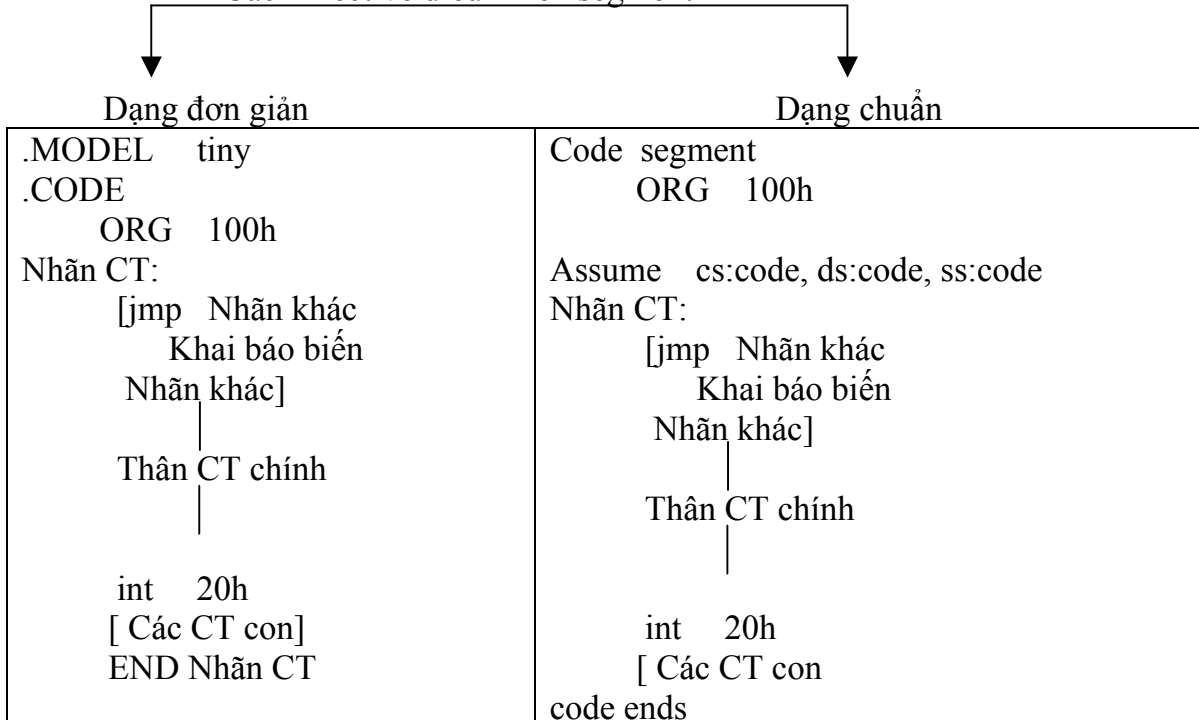
- Trở về DOS

```
(.EXE + .COM) (.COM)
 mov ah, 4ch int 20h
 int 21h
```

1.11.4 Dạng thường thấy 1 chương trình ASM để được dạng COM

(Khai báo Macro, Struc, Union)

Các Directive điều khiển segment

END Nhãn CT

Chú ý : khi dịch ta dùng lệnh tlink/t để dịch sang dạng .COM

Bài tập

Bài 1: Chia 2 số nguyên trong đó số bị chia là số nguyên, số chia là nguyên dương.

Vào số bị chia:	←
Vào số chia:	←
Thương là:	←
Có tiếp tục CT (C/K)?	

C:\BT>edit chia.asm

INCLUDE lib1.asm

.MODEL small

.STACK 100h

.DATA

M1 db 13,10, ' Hay vào số bị chia: \$'

M2 db 13,10, ' Hay vào số chia: \$'

M3 db 13,10, ' Thương là: \$'

M4 db '□' : \$'

M5 db ' \$'

M6 db 13,10, ' Có tiếp tục CT (C/K): \$'

.CODE

PS:

mov ax, @data

mov ds, ax

clrscr

Hienstring M1

mov bx,ax ;bx = số giới hạn

Hienstring M2

call VAO_SO_N

xchg ax, bx

Hienstring M3

and ax, ax ; kiểm tra có phải là số âm hay không?

jns L1

Hienstring M4

Neg dx

L1:

xor dx, ax

div bx

call HIEN_SO_N

and dx, dx

jz KT

Hienstring M5

mov cx, 2

mov si, 10

L2:

mov ax, dx

```

 div dx
 call HIEN_SO_N
 and dx, dx
 jz KT
 loop L2
KT:
 Hienstring M5
 mov ah,1
 int 21h
 cmp al,'c'
 jne Exit
 jmp PS
Exit:
 mov ah,4ch
 int 21h
 Inculde lib2.asm
 END PS

```

Dạng .COM

C:\BT>edit chiacom.asm

Include lib1.asm

.MODEL tiny

.Code

org 100h

PS:

```

 Jmp Start
 M1 db 13,10, ' Hay vào số bị chia: $'
 M2 db 13,10, ' Hay vào số chia: $'
 M3 db 13,10, ' Thuong la: $'
 M4 db ' □ : $'
 M5 db ' $'
 M6 db 13,10, ' Có tiếp tục CT (C/K): $'

```

Start:

Clscr

Hienstring M1

mov bx,ax ;bx = số giới hạn

Hienstring M2

call VAO_SO_N

xchg ax, bx

Hienstring M3

and ax, ax ; kiểm tra có phải là số âm hay ko?

jns L1

Hienstring M4

Neg dx

L1:

xor dx, ax

div bx

```

 call HIEN_SO_N
 and dx, dx
 jz KT
 Hienstring M5
 mov cx, 2
 mov si, 10

```

L2:

```

 mov ax, dx
 div dx
 call HIEN_SO_N
 and dx, dx
 jz KT
 loop L2

```

KT:

```

 Hienstring M5
 mov ah, 1
 int 21h
 cmp al, 'c'
 jne exit
 jmp PS

```

Exit:

```

 int 20h
 Include lib2.asm

```

END PS

Bài 2: Tính tổng $\sum_{i=1}^N -i = -\sum_{i=1}^N i$

Khi chạy chương trình yêu cầu:

Nhập số n: 5 ← Tổng số từ -1 đến -5 là: ← Có tiếp tục chương trình (C/K)?

C:\BT>edit sum.asm

Dạng .EXE

INCLUDE lib1.asm

Stack segment

Db 100h dup(?)

Stack ends

Data segment

M1 db 13,10, ' Nhập số n: \$'

M2 db 13,10, ' Tổng từ -1 đến - : \$'

M3 db ' ←' la : \$'

M4 db 13,10, ' Có tiếp tục CT (C/K): \$'

Data ends

Code segment

Assume cs:code, ds:data, ss:stack

PS:

```

mov ax, data
mov ds, ax
clrscr
Hienstring M1
call VAO_SO_N
Hienstring M2
call HIEN_SO_N
Hienstring M3
mov cx, ax
dec cx

```

L1:

```

add ax, cx
loop L1
reg ax
call HIEN_SO_N
Hienstring M4
mov ah, 1
int 21h
cmp al, 'c'
jne Exit
jmp PS

```

Exit:

```

mov ah, 4ch
int 21h
Inculde lib2.asm
Code end
END PS

```

Dạng >COM

C:\BT>edit sumcom.asm

Include lib1.asm

.MODEL tiny

.Code segment

org 100h

assume cs:code, ds: data, ss: stack

PS:

```

Jmp Start
M1 db 13,10, 'Nhap so n: $'
M2 db 13,10, 'Tong tu -1 den - : $'
M3 db '_', ' la : $'
M4 db 13,10, ' Co tiep tục CT (C/K): $'

```

Start:

```

clrscr
Hienstring M1
call VAO_SO_N

```

```

Hienstring M2
call HIEN_SO_N
Hienstring M3
mov cx,ax
dec cx
L1:
add ax,cx
loop L1
reg ax
call HIEN_SO_N
Hienstring M4
mov ah,1
int 21h
cmp al,'c'
jne Exit
jmp PS
Exit:
int 20h
Include lib2.asm
Code ends
END PS

```

Chú ý: dùng tlink/t

Một số lưu ý khi sử dụng thanh ghi thay cho biến nhớ

- Nguyên tắc chung: cố gắng sử dụng thanh ghi thay cho biến nhớ trong trường hợp có thể, chương trình sẽ chạy nhanh hơn.
- Các loại biến: biến xâu và biến trường số (*không được dùng thanh ghi*), biến số (db, dw) dùng thanh ghi được (dd, dp, dt: không dùng).
- Các thanh ghi có thể dùng thay biến nhớ AX(ah, al), CX, BX, SI, DI, BP.
- Các thanh ghi không được phép thay biến nhớ: CS, DS, SS, IP, SP, FLAG
- Thanh ghi AX: có thể đứng làm toán hạng cho hầu hết các lệnh ASM. Ngoại lệ làm toán hạng ẩn trong các lệnh MUL/IMUL và DIV/IDIV.

Ví dụ:

```
mul bx ; ax*bx → dx: ax
```

Trong các lệnh IN/OUT chỉ có al có thể thực hiện hai lệnh này, không có thanh ghi nào thay thế được.

```
IN al, địa chỉ cổng
```

```
OUT địa chỉ cổng, al/ax
```

- Thanh ghi BX giống như AX ngoại trừ
Người lập trình có thể dùng bx làm con trỏ offset (SI/DI)
Ví dụ: lea bx,a
- Thanh ghi CX : chỉ số của lệnh loop, trong các lệnh dịch, quay với số lần lớn hơn hoặc bằng 2.

```
sar ax,4 ≡ mov cl/cx,4
sar ax,cl/cx
```

- Thanh ghi DX
Ngoại lệ: Toán hạng ẩn mul/imul và div/ldiv, địa chỉ cổng khi ≥ 256
Ví dụ: địa chỉ cổng COM1 là 378h
~~IN AL,378h~~ $\equiv$ mov dx,378h
in al/ax
- Thanh ghi SI,DI
Ngoại lệ: Là con trỏ offset trong các lệnh làm việc với xâu. Người lập trình ASM có thể dùng SI, DI làm địa chỉ offset của biến nhớ
- Thanh ghi BP
Ngoại lệ: làm con trỏ offset của stack khi liên kết ngôn ngữ bậc cao với ASM khi hàm có đối.

Chương 2: LIÊN KẾT CÁC NGÔN NGỮ BẬC CAO VỚI ASM

Mục đích: Tận dụng sức mạnh của các ngôn ngữ bậc cao và tốc độ của ASM.

Cách liên kết: Bất kỳ một ngôn ngữ bậc cao nào liên kết với ASM đều phải tuân theo 2 cách sau:

Cách 1: Inline Assembly.

cách 2: Viết tách tệp của ngôn ngữ bậc cao và tệp của ASM

2.1 Liên kết Pascal với ASM

2.1.1 Inline ASM

Cơ chế: Chèn khối lệnh ASM vào chương trình được viết bằng Pascal.

Cú pháp:

Các câu lệnh Pascal

ASM

các câu lệnh ASM

end;

Các câu lệnh Pascal

Ví dụ: So sánh 2 số và hiện số lớn hơn ra màn hình.

SS.Pas

Uses crt;

Label L1

Var

s1,s2 :Integer;

Begin

clrscr;

write ('nhap so thu nhât : '); readln(s1);

write ('nhap so thu hai : '); readln(s2);

ASM

mov ax,s1

mov bx,s2

cmp ax,bx

jg l1

xchg ax,bx

l1:

mov s1,ax

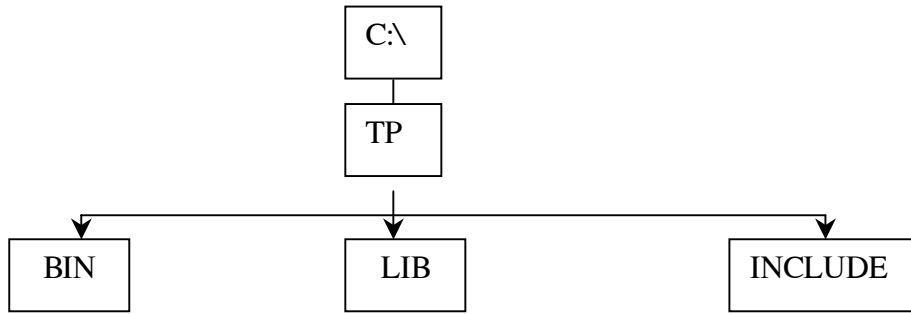
end;

write ('So lon hon la : ', s1:5);

readln;

end.

Cách dịch và liên kết:

TP.exe: Đây là chương trình dịch của TP với các tùy chọn được xác lập bởi menu options.

TPC.exe: Đây là chương trình dịch của TP với các tùy chọn được xác lập trên dòng lệnh dịch.

Cú pháp: **tpc -ml -Ic:\tp\include -Lc:\tp\lib ss**

Ưu điểm: Rất dễ liên kết và viết.

Nhược điểm: Các lệnh ASM được dịch nhờ bởi chương trình dịch của TP có sai sót.

2.1.2 *Viết tách biệt tập ngôn ngữ Pascal và tập ASM*

Các vấn đề nảy sinh cần giải quyết: có 4 vấn đề

Vấn đề 1: Đa tập do đó phải khai báo PUBLIC và EXTRN với các nhãn dùng chung.

Khái báo Pascal:

Bất kể một khai báo nào của Pascal đều là Public do đó không cần phải khai báo tường minh public.

Với các nhãn là biến nhớ thì Pascal luôn giành lấy để khai báo Public

Với các nhãn là tên chương trình con thì ASM viết chương trình con nên Pascal sẽ sử dụng chương trình con -> Pascal phải xin phép sử dụng như sau:

- Chương trình con là thủ tục: Procedure tên_thủ_tục [đối]; external;
- Chương trình con là hàm: Function tên_hàm [đối]: Kiểu; external;

Khai báo của ASM:

Giống như đa tập thuần túy ASM

- Với nhãn là tên biến nhớ:

.Data extrn tên_biến_nhớ : kiểu

Kiểu của ASM   TP

Byte   Char

Word   Integer

DWord   Real

- Với nhãn là tên chương trình con :

.Code

Public tên_chương_trình_con

tên_chương_trình_con   Proc

:

Ret

tên_chương_trình_con   endp

Vấn đề 2: Vấn đề near/far của chương trình con

Quy định chung của chương trình dịch TP

- Nếu chương trình con cùng nằm trên 1 tệp với chương trình chính hoặc chương trình con nằm ở phần implementation của Unit thì chương trình con đó là near.
- Nếu chương trình con nằm ở phần Interface của Unit thì chương trình đó là far.

Ngoại lệ:

- Directive $\{SF^+\}$: Báo cho chương trình dịch TP biết chương trình con nào nằm sau Directive $\{SF^+\}$ là far.
- Directive $\{SF^-\}$: Báo cho chương trình dịch của TP biết những chương trình con nào nằm sau Directive $\{SF^-\}$ phải tuân thủ quy định chung của chương trình dịch TP

Vấn đề 3: Cách chương trình dịch TP tìm tệp để liên kết:

Directive $\{SL\}$

Cú pháp : $\{SL \text{ tên\_tệp } [.obj]\}$

Vấn đề 4: Tên hàm ASM mang giá trị quay về

Muốn tên hàm ASM mang giá trị quay về dạng 2 byte phải đặt giá trị đó vào thanh ghi Ax trước khi có lệnh Ret.

Muốn tên hàm mang giá trị 4 bytes thì phải đặt giá trị đó vào thanh ghi DX:AX trước khi có lệnh Ret.

Nhận xét:

Người viết Pascal quan tâm đến vấn đề: 1, 2, 3.

Người viết ASM quan tâm đến vấn đề: 1, 4.

Phương pháp 1: Chương trình con không đối. Chuyển giao tham số thông qua khai báo biến toàn cục.

Ví dụ: Tính a^n .

vd1.pas

- Nhập giá trị a, n
- Gọi chương trình con tính a^n do asm viết
- Hiện kết quả.

vd2.asm: chương trình tính a^n

vd1.pas

Uses crt;

Var

a,n: Integer

$\{SF^+\}$

function a_mu_n: integer; external;

$\{SL \text{ vd2 } [.obj]\}$

$\{SF^-\}$

Begin

```

clrscr;
writeln(' Chương trình tính a mu n !);
write ('Nhập số a: '); readln(a);
write ('Nhập số n: '); readln(n);'
write (a, 'lũy thừa ', n , 'là : ', a_mu_n : 5);
readln;
End.

```

```

vd2.asm
.model large
.data
EXTRN a:word, n:word
.code
Public a_mu_n
a_mu_n proc
mov bx,a
mov cx,n
mov ax,1
and cx,cx
jz kt
lap:
imul bx
loop lap
kt:
ret
a_mu_n endp
end

```

Cách dịch và liên kết

b1: Dịch tệp .asm sang .obj

```
c:\asm> tasm vd2 -> vd2.obj
```

b2: Dịch .pas và liên kết

```
C:\asm> tpc -ml vd1 -> vd1.exe
```

Phương pháp 2: Chương trình con có đối. Chuyển giao tham số thông qua Stack

Nguyên lý: Chúng ta đều biết chương trình con không ASM không có đối. Tuy nhiên khi liên kết Pascal với ASM thì Pascal giả thiết chương trình con ASM có đối. Số lượng đối và kiểu đối do Pascal giả thiết. Với giả thiết đó khi gọi chương trình con, Pascal phải đưa tham số thực vào Stack (theo chiều từ trái qua phải).

Cơ chế: function test(b1:integer, b2:integer, b3: integer): integer; external;

:

test (a,b,c)

Bước 1: Tham số thực đưa vào Stack theo chiều từ phải qua trái

Bước 2: Địa chỉ lệnh tiếp theo đưa vào Stack (4 byte)

Bước 3: Hệ điều hành đưa địa chỉ đầu của chương trình con ASM vào CS:IP -> chuyển sang chương trình con .

```
.model large
```

```
.code
```

```
Public test
```

```
Test Proc
```

```
Push bp
```

```
mov bp,sp
```

Thân chương trình con ASM

```
pop bp
```

```
ret n ; n là số lượng byte mà tham số thực chiếm trong Stack.
```

```
Test endp
```

Ví dụ: Tính a^n đối với hàm có đối

```
lt1.pas
```

```
Uses crt;
```

```
Var a,n : integer;
```

```
{SF+}
```

```
function lt(b1: integer, n2: integer): Integer; External;
```

```
{L lt2}
```

```
{SF}
```

```
Begin
```

```
clrscr;
```

```
write('Nhap so a: '); readln(a);
```

```
write ('Nhap so n: '); readln(n);
```

```
write ('ket qua la: ' lt(a,n): 5);
```

```
readln;
```

```
End.
```

```
lt2.asm
```

```
.model large
```

```
.code
```

```
Public lt
```

```
lt Proc
```

```
push bp
```

```
mov bp,sp
```

```
mov bx,[bp + 8]
```

```
mov cx,[bp + 6]
```

```
mov ax,1
```



```

and cx,cx
jz kt
lap:
 imul bx
 loop lap
kt:
 pop bp
 ret 4
lt endp
end

```

Dịch như sau:

Tasm lt2 -> lt.obj

Tcp -ml lt1 ->lt1.exe

Bài tập: Trung bình cộng 2 số

Cách 1: Hàm không đối

TBC.asm

Uses crt;

Var s1,s2, flag : Integer;

{ F^+ }

function tb(): Integer; external;

{ L tbc2}

{ F }

Begin

clrscr;

flag := 0;

Write(' Nhập số thứ nhất: '); readln(s1);

Write(' Nhập số thứ hai: '); readln(s2);

Write(' Trung bình cộng 2 số là: ', 0.5*flag + tb:5);

readln;

End.

tbc2.asm

.model large

.data

extrn s1: word, s2: word, flag: word

.code

public tb

tb proc

mov ax,s1

mov bx,s2

```

add ax,bx
sar ax,1
jnc ll
mov flag,1
L1: ret
tb end
End

```

Cách 2: Hàm có 3 đối

TBC.asm

Uses crt;

Var s1,s2, flag : Integer;

{ $\$F^+$ }

function tb(f:integer, n1: integer, n2:Integer): Integer; external;

{ $\$L\ tbc2$ }

{ $\$F^-$ }

Begin

clrscr;

flag := 0;

Write('Nhap so thu nhat: '); readln(s1);

Write('Nhap so thu hai: '); readln(s2);

Write('Trung binh cong 2 so la: ', 0.5*flag + tb(flag,s1,s2):5);

readln;

End.

tbc2.asm

.model large

.code

public tb

tb proc

push bp

mov bp,sp

mov ax,{bp+8}

mov bx,{bp+6}

add ax,bx

sar ax,1

jnc ll

mov cx,1

mov {bp + 10},cx

L1:

pop bp

```
ret 6
tb end
End
```

Bài tập 1: Tính tổng của dãy số nguyên

Trong đó: Pascal

- Nhận số lượng các thành phần
- Nhận các số của mảng
- Hiện các số của mảng ra màn hình
- Gọi ctc tính tổng do ASM tính
- Hiện tổng

ASM: Viết chương trình con tính tổng

Giải

Viết một chương trình pascal T1.pas

```
uses crt;
label L1;
type //cho phép khai báo xác lập kiểu khai báo biến mới
m = array [1..100] of Integer;
Var
sltp, i: Integer;
a: m;
tl: char;
{$F+} //bảo hàm xấp khai báo la far
function sum(mang:m, n:integer): Integer // do ASM thực hiện
{$L T2} //hàm đó nằm ở file T2.obj
{$F} //các hàm dùng sau theo chuẩn P
Begin
L1:
clrscr;
Write ('nhap so thanh phan sltp = '); readln(sltp);
write('nhap vao day cua cac thanh phan');
for I:=1 to sltp do begin
write ('a[',I,']= '); readln(a[i]);
end
write (' Day so vua nhap vao la: ');
for I:= 1 to sltp do write(a[i], ' ');
writeln;
write('co tiep tục không C/K ? ');
tl := readkey;
if (tl='c') then gotoL1;
```

```
readln;
END.
```

T2.ASM

```
.Model large
.code
public sum
sumproc //a: d/c cuar a0 dc dua vào stack mat 4 byte do offset+seg, cat vaof theo
 //chieu tu trai qua phai,
push bp
mov bp,sp
mov cx,[bp+6]
les bx,[bp+8]
//lay 2 byte dua vào BX va 2 byte tiep theo vào ES
xor ax,ax
lap:
add ax,es:[bx]
add bx,2
loop lap
pop bp
ret 6 //tra lai 6 byte 4 byte cho a, 2 byte cho sltp
end
```

Dịch và liên kết:

b1: Dịch ASM sang .OBJ

c:\tuan t2 -> T2.obj

T2.obj nằm ở {\$L T2}.

b2: Dịch và liên kết P

c:\tuan>tpc -ml t1 ->t1.exe

Sử dụng directive ARG

Lý do: cho phép người viết chương trình con ASM (trong trường hợp có đối) viết đúng chương trình con mà không biết cấu trúc của Stack.

Cú pháp: tên chương trình con PROC

ARG tên đối : kiểu = Retbytes (tên đối được sắp xếp từ phải sang trái)

Bài tập 2: Tính tổng cấp số cộng khi biết n, d, u1

Pascal: csc1.pas

Uses crt;

Var n,d,u1:Integer;

{\$F⁺}

function csc(n1: integer, n2: integer, n3: integer):integer; external;

{\$L csc2} //tìm ở tệp csc2.obj, không có đường dẫn thì ở thư mục hiện hành

{\$F⁻} //báo theo chuan P

Begin

```
write ('nhap vao n = '); readln(n);
write('nhap vao d = '); readln(d);
write('nhap vao u1 = '); readln(d);
write('tong cap so cong = ', csc(n,d,u):5);
```

End.

Viet ASM: csc2.asm (khong dung directive)

cach1:

.model large

.code

public csc

csc proc

push bp

mov bp,cs

mov ax,[bp+6]

mov bx,[bp+8]

mov cx,[bp+10]

mov dx,ax

dec cx

lap:

add dx,bx

add ax,dx

loop lap

pop bp

ret 6

csc endp

end

cach2:

.model large

.code

public csc

csc proc

ARG n3:word, n2:word, n1:word= Retbytes

push bp

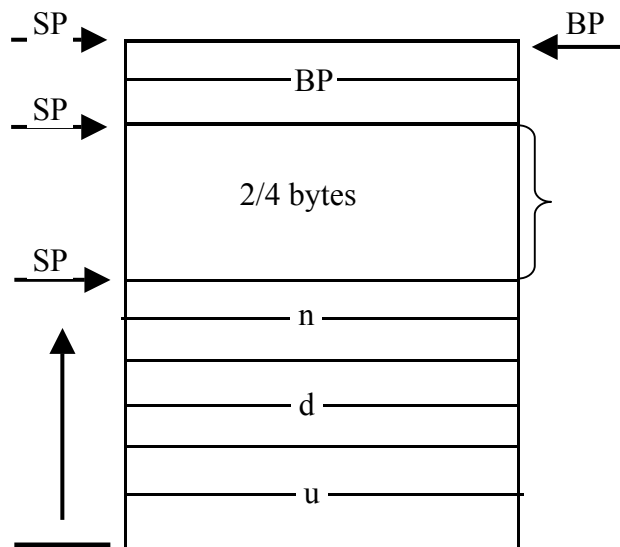
movbp,cs

movax,n3

movbx,n2

movcx,n1

movdx,ax


```

dec cx
lap:
add dx,bx
add ax,dx
loop lap
pop bp
ret Retbytes
csc endp
end

```

2.2 Liên kết c/c++ với ASM

2.2.1. *Inline Assembly*

Cơ chế: Chèn khối lệnh ASM vào chương trình được viết bằng C/C++

Cú pháp:

```

Các câu lệnh C
ASM lệnh ASM
ASM lệnh ASM
ASM lệnh ASM
Các câu lệnh C

```

hoặc cách khác:

```

Các câu lệnh C
ASM { // dấu ngoặc phải cùng một dòng
 khối lệnh ASM
}

```

Các câu lệnh C

Ví dụ Tính Tổng 2 số nguyên
Tong.C

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>
int s1,s2
Void Main(void) //nếu hàm f() không có giá trị trả về thì ct sẽ mặc định là int
{
clrscr();
printf ("\n nhap vao so thu nhat : "); scanf ("%d",&s1);
printf ("\n nhap vao so thu hai : "); scanf ("%d",&s2);
//nếu không có format thì không báo lỗi và cũng không hiện ra màn hình
ASM {
mov ax,s1
mov bx,s2
mov ax,bx

```

```

mov s1,ax
}
printf (“\n tong của hai so là %d ”, s1);
getch();
}

```

Dịch và liên kết :

Giả sử chúng ta cất giữ file trong thư mục ASM

```
C:\ASM>tcc -ms -IC:\tc\include -LC:\tc\lib tong.c
```

//phần trên có thể dịch được nếu chúng ta đã khai báo trong Autobat thì bất cứ ở đâu cùng gọi được tcc. còn không chúng ta phải viết như sau:

```
C:\ASM>c:\tc\bin\tcc -ms -IC:\tc\include -LC:\tc\lib tong.c
```

uđ: Dễ liên kết

Nhược điểm:

- Khối lệnh ASM được dịch nhờ bởi TC -> không chuẩn
- Không cho phép có nhãn nhảy trong khối lệnh ASM được chèn vào C -> khối lệnh chèn vào không linh hoạt và không mạnh.

2.2.2 Viết tách biệt C/C++ và tệp ASM

Một số vấn đề nảy sinh cần giải quyết khi viết tách biệt, có 3 vấn đề

Vấn đề1: (đa tệp)

Chúng ta phải liên kết các file với nhau do đó chúng ta phải khai báo Public và External với các nhãn dùng chung.

Khai báo trong C/C++

PUBLIC: Bất kỳ một khai báo nào của C/C++ đều là Public, nên không cần khai báo tường minh. Với nhãn là biến nhớ cho phép ASM khai báo Public và c/c++ xin phép được dùng

cú pháp:

Extern	kiểu	tên biến	ASM
	char		db
	Int		dw
	float		dd

EXTERNAL: Khai báo để được phép dùng chương trình con của ASM

Extern kiểu tên hàm ([đối]);

Khai báo của ASM: Giống như đa tệp thuần túy

Vấn đề 2

Người viết ASM phải thêm dấu ‘_’ vào trước các nhãn dùng chung với C/C++ và thêm ở mọi nơi mà nhãn đó xuất hiện. vì dùng C khi dịch các nhãn ở ngoài nó đều thêm ‘_’ vào trước nhãn.

Vấn đề 3 Tên hàm ASM mang giá trị quay về AX, DX:AX tương ứng 2,4 byte

Phương pháp 1 (Hàm không đối)

Chúng ta phải chuyển giao tham số thông qua biến toàn cục

Ví dụ Tính giai thừa của n!

C: Nhập n; Gọi chương trình con tính n! do ASM tính; Hiện kết quả

ASM: Viết chương trình con tính n!

gtn1.c

```
#include <stdio.h>
```

```
#include <conio.h>
```

```
int n
```

```
extern int gt();
```

```
Void main(void)
```

```
{
```

```
clrscr();
```

```
printf("\n Nhập vào n = "); scanf("%d", &n);
```

```
printf("\n %d Giai thừa là : %d",n , gt():5);
```

```
getch();
```

```
}
```

// biến toàn cục sẽ cất trong Data, biến cục bộ cất trong Stack, static biến cục bộ cất trong Data

gtn2.asm

```
.model small/large //-ms/-ml
```

```
.data
```

```
extrn _n: Word
```

```
a dw ?
```

```
b dw ?
```

```
.code
```

```
public _gt
```

```
_gt proc
```

```
mov a,1
```

```
mov b,2
```

```
mov cx,_n
```

```
cmp cx
```

```
jb exit
```

```
dec cx
```

```
lap:
```

```
mov ax,a
```

```
mul b
```

```
mov a,ax
```

```
inc b
```

```
loop lap
```

```
exit:
```



```

mov ax,a
ret
_gt endp
end

```

Dịch liên kết file

```
tcc ms/ml Ic:\tc\include -Lc:\tc\lib gtn1 gtn2.asm -> gtn1.exe.
```

Phương pháp 2 (Hàm có đối)

Hàm có đối thì chương trình phải chuyển giao tham số thông qua Stack.

Lý do: Chúng ta biết chương trình con thuần túy ASM không có đối. tuy nhiên khi C/C++ liên kết với ASM thì nó giả thiết chương trình con ASM có đối. Số lượng đối, kiểu đối do C/C++ giả thiết và với những giả thiết đó thì chương trình con ASM. C/C++ đưa tham số thực vào Stack và người viết chương trình con ASM phải vào Stack lấy giá trị đó.

Giải thích

```

extern int test (int n1, int n2, int n3);
Void main (void)
{
int a,b,c
-
test (a,b,c);
-
}

```

có 5 bước :

```

.model small
.data]
.code
public _test
_test proc
push bp
mov bp,sp
các lệnh ASM
pop bp
ret
_test endp
end

```

Bài tập 3 tính n! hàm có 1 đối

```

gtn1.c
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
int n

```

```
extern int gt(int i);
Void main(void)
{
 clrscr();
 printf("\n Nhap vao n = "); scanf("%n", &n);
 printf("\n %d Giai thua la : %d",n , gt(n):5);
 getch();
}
```

```
gtn2.asm
.model small/large //-ms/-ml
.data
a dw ?
b dw ?
.code
public _gt
_gt proc
push bp
mov bp,sp
mov a,1
mov b,2
mov cx,_n
cmp cx
jb exit
dec cx
lap:
mov ax,a
mul b
mov a,ax
inc b
loop lap
exit:
mov ax,a
pop bp
ret
_gt endp
end
```

Bài tập 4 Tính trung bình cộng 2 số nguyên

Cách 1: Hàm không có đối

- S1,S2, flag là các biến toàn cục.

- Tên Hàm ASM -> trung bình cộng làm tròn dưới.

TBC1.C

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
int s1,s2,flag = 0;
extern int tbc();
Void main(Void)
{
 Printf ("\n nhap vao so thu 1 : "); scanf("%d",&s1);
 Printf ("\n nhap vao so thu 2 : "); scanf("%d",&s2);
 printf("\n Trung binh cong cua 2 so nguyen la: %d", tbc()+0.5*flag);
 getch();
}
```

// chú ý ngôn ngữ C phân biệt chữ hoa và chữ thường.

TBC2.ASM

```
.model small
.data
extrn _s: Word, _s2: Word, flag: Word
.code
public _tbc
_tbc proc
 mov ax,_s1
 mov bx,_s2
 add ax,bx
 sar ax,1
 jnc exit
 mov cx,1
 mov _flag,cx
exit:
 ret
_tbc endp
end
```

Cách 2:

- s1,s2 là biến cục bộ -> trong Stack
- flag là biến toàn cục
- hàm tính trung bình cộng là làm tròn dưới.

TBC1.C

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
```

```

int flag = 0;
extern int tbc(int n1, int n2);
Void main(Void)
{
int s1,s2;
Printf (“\n nhap vao so thu 1 : ”); scanf(“%d”,&s1);
Printf (“\n nhap vao so thu 2 : ”); scanf(“%d”,&s2);
printf(“\n Trung binh cong cua 2 so nguyen la: %d”, tbc()+0.5*flag);
getch();
}

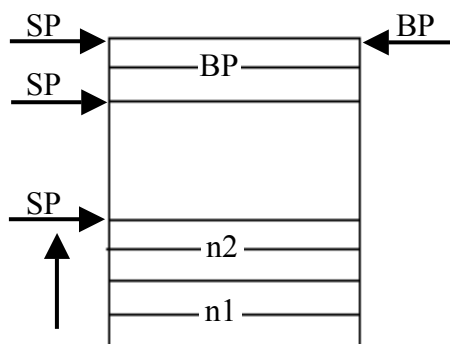
```

TBC2.ASM

```

.model small
.data
extrn flag: Word
.code
public _tbc
_tbc proc
push bp
mov bp,sp
mov ax,[bp+4]
mov bx,[pb+6]
add ax,bx
sar ax,1
jnc exit
mov cx,1
mov _flag,cx
exit:
pop bp
ret
_tbc endp
end

```


Bài tập 5: Sắp xếp dãy số theo chiều tăng dần.

C:

- Nhận số lượng thành phần
- Nhận các số đưa vào một mảng
- Hiện các số của mảng ra màn hình
- Gọi chương trình con sắp xếp do ASM viết
- Hiện các số đã sắp xếp

ASM: Viết chương trình con sắp xếp dãy số.

Giải

```

#include<stdio.h>
#include<conio.h>
extern sx(int n, int far* mang);
Void main(void)
{
int sltp, a[100];
clrscr();
printf("\n Nhap vao sltp = "); scanf("%d",&sltp);
printf("\n Nhap vao cac so cua mang");
for (I=0, I<sltp, I++)
{
printf("\n a[%d]=", i); scanf("%d",&a[i]);
}
printf("\ day so vua nhap vao la");
for(I=0, I<sltp, I++) printf("%d ", a[i]);
sx(sltp,a);
printf("\ day so đã sắp xếp la");
for(I=0, I<sltp, I++) printf("%d ", a[i]);
getch();
}

```

sx2.asm

```

.model small
.code
public _sx
_sx proc
push bp
mov bp,sp
mov si, [bp+4]
dec si
l1:
mov cx, [bp+4]
les bx,[bp+6]
dec cx
l2:
mov ax,es:[bx]
mov dx,es:[bx+2]
cmp ax,dx
jl l3

```

```

mov es:[bx+2],ax
mov es:[bx],dx
l3:
add bx,2
loop l2
dssi
jne l1
pop bp
ret
_sx endp
end

```

chú ý: **Directive ARG**

Cú pháp ARG   tên đối   Kiểu
 // C ngược với P là từ trái qua phải

Liên kết C++ với ASM

Giống C liên kết với chương trình con trừ một vấn đề tên chương trình con ASM.

C:

```

.code
 public _tên chương trình con
 _tên chương trình con proc
 các câu lệnh của ASM
 ret
 _tên chương trình con endp
End

```

C++:

```

.code
 public @tên chương trình con $...
 @tên chương trình con $...
 các câu lệnh ASM
 ret
 @tên chương trình con $... endp

```

Các bước:

b1: Viết modul C++ .cpp

b2: Dịch từ đuôi .cpp ra .asm

tcc -S tên_tệp.cpp ->tên_tệp.asm

b3: Hiện lên màn hình tên tệp .asm (ở dòng cuối cùng có @tên chương trình con \$...)

Bài tập 6: So sánh 2 số và hiện số bé

SS1.CPP

```

#include<iostream.h>
#include<conio.h>
extern int ss(int n1, int n2);
Void main(void)
{
int s1,s2
clrscr();
cout<<"\n nhap so thu nhat: "; cin>>s1;
cout<<"\n nhap so thu hai : "; cin>>s2;
cout<<"\n So be la: "; << ss(s1,s2);
getch();
}

```

Sau khi viết xong ta dịch

```
tcc -S ss1.cpp -> ss1.asm
```

Hiện ss1.asm lên màn hình: -> @ss\$...

```

.model small
.code
public @ss$...
@ss$... proc
push bp
mov bp,sp
mov ax,[bp+4]
mov bx,[bp+6]
cmp ax,bx
jl ll
xchg ax,bx
ll:
pop bp
ret
@ss$... endp
End.

```

Chương 3: LẬP TRÌNH HỆ THỐNG

Lập trình hệ thống thực chất là nghiên cứu các ngắt của hệ thống. Chương này gồm 6 phần

3.1. Các bước khi máy tính khởi động

Từ khi bật máy đến khi hiện thị C:\> thì máy tính làm gì ?

Với CPU của intel (hoặc là hỗ trợ). khi bật máy tính thì ngay lập tức thanh ghi CS=F000h và thanh ghi IP = FFF0h. Đây là địa chỉ của vùng nhớ ROM và máy tính nhảy đến vùng ROM BIOS này, với byte này chứa mã máy của lệnh jmp, 2 byte tiếp theo là địa chỉ nhảy đến chương trình kiểm tra đầu tiên của máy tính.

ROM BIOS nếu là 2k thì nó được viết bằng ASM. Nếu là 128 K thì bên trong viết bằng ASM bên ngoài viết bằng C.

ROM BIOS chứa chương trình khởi động máy tính và chứa chương trình con ngắt của BIOS.

Kiểm tra CPU

Kiểm tra các thanh ghi bên trong CPU bằng cách lần lượt cho các giá trị FFFFH, 0000H, 5555H và kiểm tra có đúng không?

- Nếu không đúng màn hình hiển thị Fatal Error
- Nếu đúng kiểm tra tiếp

Kiểm tra cấu hình tối thiểu của máy tính: Bàn phím

Kiểm tra một số linh kiện trên mainboard: 8259, 8250, 8237, 8253

Kiểm tra checksum của ROM BIOS:

Khi sản xuất máy tính thì ROM BIOS được nạp 2 lần:

Lần 1: Nạp mã máy của 2 loại chương trình. Sau đó cộng tất cả các byte mã máy trên Rom để tạo thành một byte checksum ROM BIOS.

Lần 2: Nạp byte checksum vào ROM BIOS. Trong chương trình kiểm tra máy tính có một chương trình cộng lại tất cả các byte của mã máy trong Bios, được 1 byte checksum hiện thời.

So sánh 2 byte checksum. Nếu bằng nhau là tốt, nếu không bằng nhau trên màn hình hiện dòng chữ checksum error (máy tính vẫn chạy bình thường, nếu chạy đến vùng lỗi thì mới bị ảnh hưởng)

Kiểm tra RAM

Cho lần lượt toàn bộ các byte của RAM là các giá trị FFH, 00H, 55H và kiểm tra đúng hay không?

(Từ lệnh Ctrl + Alt + Del)

Đưa địa chỉ đầu của chương trình con phục vụ ngắt của Bios vào bảng vector ngắt.

Cập nhật thông tin liên quan đến máy tính đang dùng vào vùng dữ liệu của ROM BIOS.

Kiểm tra liệu có Rom mở rộng không *Hiện nay, một số card điều khiển như card màn hình chưa được chuẩn hoá về phần cứng. Cho nên có một thỏa hiệp ai viết phần cứng phải viết phần mềm điều khiển và nạp trên Rom của card đó.*

Ngắt 19h (int 19h)

Lấy boot sector vào RAM. Trao quyền cho chương trình nằm ở boot sector.

Lấy hai file ẩn vào vùng RAM

Lấy command.com vào RAM (command.com dùng để dịch các câu lệnh của đối interpreter dùng dịch ra mã máy)

Dịch từng câu -> Interpreter

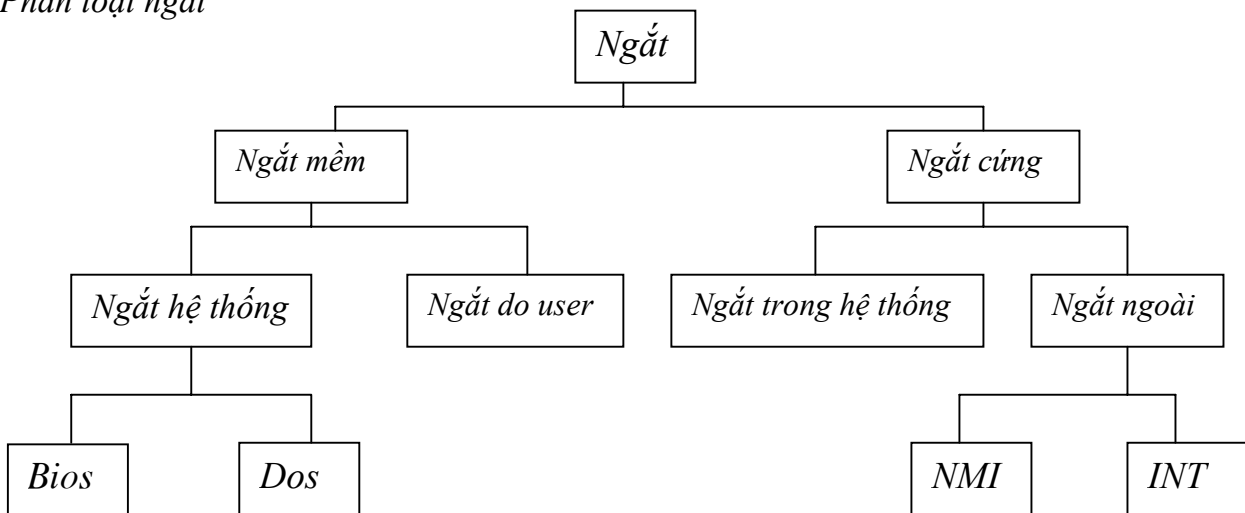
Dịch cả mảng -> compo...

Lấy [Autoexec.bat]

C:\>

3.2 Phân loại ngắt và khái niệm

Phân loại ngắt

Một số khái niệm

Ngắt là gì

Ngắt là tạm dừng chương trình đang chạy để chuyển sang chạy một chương trình con phục vụ ngắt. sau khi chạy xong chương trình con phục vụ ngắt thì trở lại tiếp tục chạy chương trình đang dở.

Ngắt cứng

Ngắt cứng là ngắt sinh ra do tác động của các linh kiện điện tử.

Ngắt mềm Là ngắt kích hoạt bằng lệnh Int n

Bảng vector ngắt:

Bảng vector ngắt:

Là vùng nhớ RAM chứa địa chỉ đầu của tất cả các chương trình con phục vụ ngắt của máy tính. Mỗi địa chỉ gồm 4 byte.

Độ lớn:

Máy tính có $256 \text{ ngắt} \times 4 = 1024 \text{ byte} = 1\text{kbyte}$

Vị trí: Một kbyte đầu tiên

Mối quan hệ số ngắt và địa chỉ ô nhớ đầu của bảng vector ngắt:

Địa chỉ ô nhớ = $n \times 4$

Ví dụ int 20h -> vị trí của nó là ô nhớ 20 +21 là offset, ô nhớ 22 + 23 là seg

3.3 Cơ chế khi một ngắt được kích hoạt

<i>Chương trình con bình thường</i>	<i>Chương trình con phục vụ ngắt</i>
<i>Kích hoạt: CALL</i>	<i>Tác động của linh kiện hoặc lệnh INTR</i>
<i>Cơ chế đều có 5 bước</i>	
<i>b1: Tham số thực đưa vào Stack</i>	- Đưa flag vào Stack - Đưa tham số thực nếu có vào Stack
<i>b2: Địa chỉ của lệnh tiếp theo vào Stack</i>	<i>Địa chỉ của lệnh tiếp theo vào Stack</i>
<i>b3: Hệ đưa địa chỉ đầu của chương trình con vào CS:IP và rẽ nhánh vào chương trình con.</i>	<i>HDH không quản lý địa chỉ đầu tiên của chương trình con phục vụ ngắt. Xong địa chỉ đầu tiên của chương trình con phục vụ ngắt nằm trong bảng vector ngắt. Máy tính vào vị trí tương ứng của bảng vector ngắt. Lấy địa chỉ đầu chương trình con phục vụ ngắt CS:IP</i>
<i>b4: Thực hiện chương trình con cho đến khi gặp lệnh RET, vào Stack lấy địa chỉ lệnh tiếp theo đưa vào CS:IP -> Quay về chương trình đã gọi.</i>	<i>Thực hiện thân chương trình con phục vụ ngắt cho đến khi gặp lệnh IRET thì vào Stack lấy địa chỉ lệnh tiếp theo -> CS:IP -> Quay về chương trình đã kích hoạt</i>
<i>b5: Tiếp tục chương trình đang dở</i>	<i>Vào stack lấy giá trị cờ -> Flat -> tiếp tục chương trình</i>

3.4. Các bước xác lập ngắt

3.4.1. Viết chương trình con phục vụ ngắt theo yêu cầu của thuật toán

Cú pháp:

tên chương trình con phục vụ ngắt Proc

- *Bảo vệ các thanh ghi mà chương trình con phục vụ ngắt phá vỡ*
- *Các lệnh ASM theo yêu cầu của thuật toán*
- *Hồi phục các thanh ghi mà thân chương trình con phục vụ ngắt phá vỡ*

IRET

tên chương trình con phục vụ ngắt Endp

3.4.2. Lấy địa chỉ đầu của chương trình con phục vụ ngắt và đặt vào vị trí tương ứng của vector ngắt.

Lấy địa chỉ của chương trình con phục vụ ngắt

Sử dụng 2 directive đó là SEG và OFFSET.

Directive SEG:

Chức năng : Lấy địa chỉ đầu segment lệnh đầu của chương trình con phục vụ ngắt.

Cú pháp: SEG tên chương trình con phục vụ ngắt

Ví dụ: Mov ax, SEG tênctcpvn

Directive OFFSET

Chức năng: Lấy địa chỉ đầu offset lệnh đầu của chương trình con phục vụ ngắt.

Cú pháp: OFFSET tên chương trình con phục vụ ngắt

Ví dụ: Mov bx,OFFSET tênctcpvn

Đưa địa chỉ đầu của ctcpxn vào vị trí tương ứng của bảng vector ngắt

Cách 1: Trực tiếp

Ví dụ ta can thiệp vào ngắt thứ 5h

Ctn5 Proc

:

Ret

Ctn5 endp

cli

xor ax,ax

mov ds,ax

mov ax,offset ctn5

mov ds:[20],ax

mov ax,seg ctn5

mov ds:[22],ax

sti

Cách 2: Gián tiếp nhờ chức năng 25h của ngắt int 21h. // tất cả các hàm của dos đều trong 21h.

Yêu cầu:

ds:dx <- seg:offset địa chỉ đầu của ctcpxn

al là số ngắt

ah <- 25h

int 21h

Ví dụ:

Ctn5 Proc

:

Ret

Ctn5 endp

cli

mov dx,offset ctn5

mov ax,seg ctn5

mov ds,ax

mov al,5h

```
mov ah,25h
```

```
int 21h
```

```
sti
```

Bài tập:

Hãy xác lập ngắt bỏ tác dụng của phím printscreen.

Muốn in nội dung của màn hình ở chế độ dos ra màn hình ta có 2 cách

- Ấn phím printscreen.
- Gọi ngắt int 5h

Có 2 cách làm:

C1: Dùng chương trình debug để bẻ lái vector ngắt.

b1: Khởi động debug c:/asm>debug

b2: Dùng lệnh D để hiện vector ngắt.

D 0:0 //xem 128 byte đầu của vector ngắt

0:0000 là 16 byte đầu của bảng vector ngắt địa chỉ của ngắt int 0 – int 3

0:0010 là 16 byte đầu của bảng vector ngắt địa chỉ của ngắt int 4 – int 7

Dữ liệu trong ngắt thứ 5 là 54 ff 00 f0 -> địa chỉ là f000:ff54

b3: Dùng lệnh U để dịch ct từ dạng .exe sang .asm

```
U f000:ff54
```

địa chỉ mã máy lệnh dạng gọi nhớ

```
f000:ff54
```

```
: : :
```

```
f000:ffd6 Iret
```

b4: Dùng lệnh E của debug để sửa địa chỉ đầu có trong bảng vector ngắt

```
E 0:0014
```

```
54 d6
```

//có hai cách để khôi phục lại là dùng lệnh E hoặc khởi động lại máy

C2: Viết chương trình để bỏ tác dụng của phím Printscreen

```
.model
```

```
.stack 100h
```

```
.code
```

```
start:
```

```
cli
```

```
mov dx,offset ctn
```

```
mov ax,seg ctn
```

```
mov ds,ax
```

```
mov al,5
```

```
mov ah,25h
```

```
int 21h
```

```
sti
```

```

mov ah,4ch
int 21h
ctn proc
iret
ctn endp
end start

```

3.5 Vùng dữ liệu ROM BIOS

Vùng dữ liệu trong ROM BIOS là gì

Là vùng RAM chứa các thông tin liên quan đến máy tính đang dùng. Các thông tin này được cập nhật vào vùng nhớ này khi máy tính khởi động.

Độ lớn: 256 bytes

Vị trí: ngay sau bảng vectơ ngắt .

Một số thông tin của vùng dữ liệu ROM BIOS

- **0:400h – 0:407h** : Địa chỉ cổng Com (địa chỉ của ngoại vi chỉ có 2 bytes).

0:400h + 401h Địa chỉ của cổng Com 1

0:402h + 403h Địa chỉ của cổng Com 2

0:404h + 405h Địa chỉ của cổng Com 3

0:406h + 407h Địa chỉ của cổng Com 4

- **0:408h – 0:40Fh** : Địa chỉ của 4 cổng LPT

0:408h + 0:409h Địa chỉ cổng LPT 1

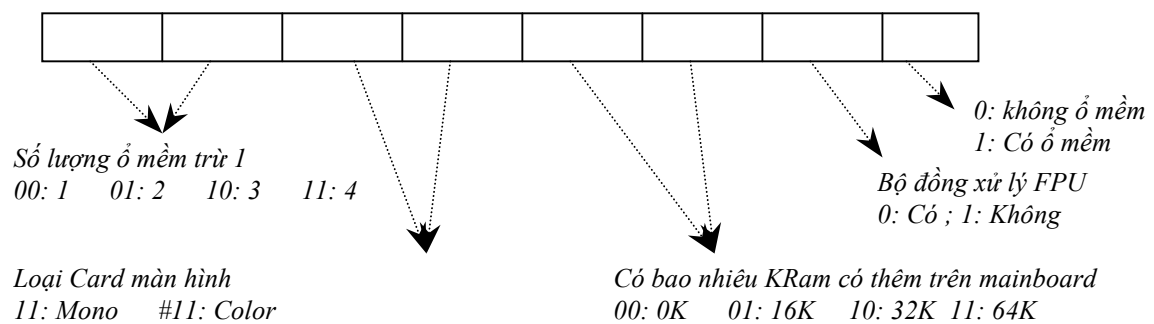
0:40Ah + 0:40Bh Địa chỉ cổng LPT 2

0:40Ch + 0:40Dh Địa chỉ cổng LPT 3

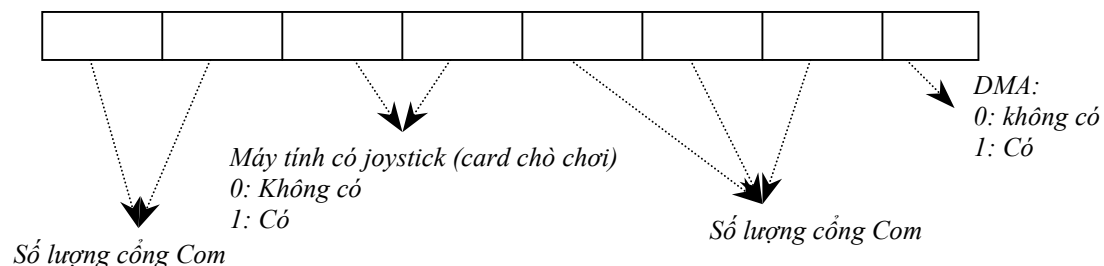
0:40Eh + 0:40Fh Địa chỉ cổng LPT 4

- **0:410 + 0:411h**: Danh sách thiết bị

0:0410h

0:411h

Cách lấy thông tin từ vùng dữ liệu ROM BIOS.

Dùng Debug

D 0:400h

0:400h Sẽ hiện 16 byte là địa chỉ của 4 cổng Com, 4 cổng LPT, địa chỉ chỉ có 2 byte

0:410h Hai byte đầu tiên là 23h C5h

Viết chương trình

Bài tập1: *Hãy viết chương trình cho biết máy tính của bạn có ổ mềm hay không, nếu có thì là bao nhiêu bao nhiêu ổ mềm.*

- Lấy dữ liệu trong địa chỉ 0:410h
- Lấy dữ liệu của thanh ghi đó
- Có hai cách: Dùng ngắt int 11h và tự trở lấy

OMEM.ASM

```
include lib1.asm
.model small
.stack 100h
.data
m1 db 'không có ổ mềm nào! $'
m2 db 'số lượng ổ mềm là: $'
.code
start:
mov ax,@data
mov ds,ax
clrscr
int 11h
shr al,1
jc l1
hienstring m1
jmp exit
l1:
hienstring m2
mov cl,5
shr al,cl
inc al
add al,30h
mov ah,0eh
int 10h
```

```

exit:
mov ah,1
int 21h
mov ah,4ch
int 21h
end start

```

Bài tập 2: Hãy viết chương trình cho biết máy tính của bạn có những cổng com nào hay không? nếu có thì bao nhiêu, cho biết địa chỉ cổng com dạng hexa.

Lấy địa chỉ 0:411h cho vào thanh ghi 8 bit

Tách 3 bit cho biết số lượng của cổng com and với 0Eh

Địa chỉ cổng Com, số lượng cổng com đưa vào CX, địa chỉ cổng com trong 2 ô nhớ 0:400h + 401h

```

COM.ASM
include lib1.asm
_stack segment
db 100h
_stack ends
datasegment
tb1 db 10,13,' Không có cổng com nào !$'
tb2 db 10,13,' Số lượng cổng com là: $'
tb3 db 10,13,' Địa chỉ cổng com là: $'
tb4 db ' $'
dataends
code segment
assume cs:code, ds:data, ss:stack
start:
mov ax,@data
mov ds,ax
clrscr
int 11h
mov al,ah
and al,0eh
jnz l1
hienstring tb1
jmp exit
l1:
hienstring tb2
shr al,1
mov cl,al
xor ch,ch

```

```
add al,30h
mov ah,0eh
int 10h
hienstring tb3
xor ax,ax
mov es,ax
mov bx,400h
lap:
mov ax,es:[bx]
call hien_hexa
hienstring tb4
add bx,2
loop lap
exit:
mov ah,1
int 21h
mov ah,4ch
int 21h
;-----
hien_hexa proc
push ax, bx, cx, dx
mov bx,16
xor cx,cx
hx1:
xor dx,dx
div 16
cmp dx,10h
jb hx2
add dx,7
hx2:
add dx,30h
push dx
inc cx
add ax,ax
jnz hx1
hx3:
pop ax
mov ah,0eh
int 10h
```



```

loop hx3
pop dx,cx,bx,ax
ret
hien_hexa endp
code ends
end start

```

Bài tập 3: Cho biết địa chỉ cơ sở của Video RAM máy tính đang dùng
 kn: là vùng nhớ RAM chứa nội dung hiện ra màn hình

Mono: Địa chỉ cơ sở là: B000h

Color: : B800h

VR.asm

```
include lib1.asm
```

```
.model tiny
```

```
.code
```

```
org 100h
```

```
Start:
```

```
jmp khaibao
```

```
tb db ' địa chỉ cơ sở của Video RAM là: $'
```

```
khaibao:
```

```
clrscr
```

```
int 11h ; Đưa địa chỉ 0:[410] -> Al, 0:[411] -> Ah
```

```
hienstring tb
```

```
add al,30h
```

```
cmp al,30
```

```
je mono
```

```
mov ax,0B800h
```

```
jmp Hien
```

```
mono:
```

```
mov ax,0B000h
```

```
Hien:
```

```
call Hien_hexa
```

```
mov ah,1
```

```
int 21h
```

```
int 20h
```

```
Hien_hexa proc
```

```
:
```

```
Ret
```

```
Hien_Hexa endp
```

```
Endstart
```

3.6 Các ngắt hay dùng trong hệ thống

- Ngắt liên quan đến bàn phím
- Ngắt liên quan đến màn hình
- Ngắt liên quan đến đĩa
- Ngắt liên quan đến thư mục
- Ngắt liên quan đến tệp
- Ngắt liên quan đến máy in
- Ngắt liên quan đến chuột
- Ngắt liên quan đến thời gian
- Ngắt liên quan đến truyền tin nối tiếp

Khái niệm: Mỗi một ngắt của chương trình hệ thống thường có nhiều chức năng để chọn một chức năng nào đó của một ngắt thì:

Mov ah, chức năng

int n

Ví dụ //Ngắt Int 21h đây là các hàm của Dos.

1. mov ah,1
int 21h
2. mov dl,ASCII của ký tự
mov ah,02h
int 21h
3. lea dx,tên_xâu
mov ah,09h
int 21h
4. mov ah,4ch
int 21h

3.6.1. Ngắt bàn phím

Ngắt của dos Int 16h (int 9h)

Ngắt của Dos thì mã máy nằm trong RAM

Ngắt của Bios mã máy nằm trong Rom

Chức năng	ctrl break	Echo	Ý nghĩa	Tần số
0h	Kh ông	Kh ông	Nhận ký tự từ bàn phím: - Nếu trong vùng đệm bàn phím có ký tự -> AL - Nếu vùng RAM rỗng thì máy tính chờ ấn phím.	Nhận được: - AL # 0 -> AL là mã ASCII -> AH chứa mã quét. - Nếu AL = 0 -> AH chứa mã ASCII mở rộng (F1 – F10) Chú ý: ax = 3c00h là F1...
1h	Kh	Kh	Kiểm tra vùng đệm bàn phím	ZF =0 Không có ký tự ở

	ông	ông	Chú ý: Nếu vùng đệm bàn phím rỗng thì máy tính không chờ ấn phím mà thực hiện tiếp.	vùng đệm. ZF = 1 Có ký tự ở vùng đệm và sẽ đưa vào AL								
2h	Kh ông	Kh ông	Cho biết trạng thái các phím đặc biệt của bàn phím: Shift L, Shift R, Alt, Ctrl, Insert, Caps Lock, Numlock, scroll Lock	AH chứa trạng thái các phím đặc biệt: <table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td>SC</td> <td>N</td> <td>CL</td> <td>is</td> <td>A</td> <td>C</td> <td>SL</td> <td>SR</td> </tr> </table>	SC	N	CL	is	A	C	SL	SR
SC	N	CL	is	A	C	SL	SR					

Ngắt của Dos (Int 21h)

Chức năng	ctrl break	Echo	Ý nghĩa	Tần số
1h	Có	Có	Nhận một ký tự từ bàn phím: - Nếu có ký tự trong vùng đệm bàn phím -> AL - Nếu Vùng đệm bàn phím rỗng, chờ ấn phím	Nhận được: AL -> Mã ASCII AH -> Mã scan (Mã scan là mã thứ tự của bàn phím)
07h	Có	Không	Như trên	Như trên
08h	Không	Không	Như trên	Như trên
06h	Không	Không	Kiểm tra vùng đệm của bàn phím - Nếu có ký tự -> AL - Nếu rỗng không chờ nhấn phím	- ZF = 1 Không có ký tự - ZF = 0 có -> AL
0Ah	Có	Có	Cho phép nhận một xâu ký tự đưa vào vùng đệm	Vào: DS:AX <- seg:offset của đầu vùng đệm.
0Bh			Cho biết trạng thái của vùng đệm bàn phím	NĐ: AL = 0FFh Có ký tự AL = 0 Rỗng
0Ch			Xoá vùng đệm bàn phím. sau đó thực hiện chức năng có trong AL	Vào: AL <- Chức năng

Ví Dụ: Viết Chương trình con vào số n (cho phép đánh sai và sửa)

.data

buff db 10

```
 db ?
 db dup(?)
.code
vaoso_n proc
push bx cx dx si di
mov bx,10
xor di,di
lea dx,buff
mov ah,0ah
int 21h
xor ax,ax
mov si,dx
inc si
mov cl,[si]
xor ch,ch
inc si
mov dl,si
cmp dl,'-'
jne vsn1
inc di
dec cx
inc si
vsn1:
imul bx
sub dl,[si]
sub dl,30
or dh,dh
add ax,dx
inc si
loop vsn1
add di,di
jz vsn2
neg ax
vsn2:
pop di si dx cx bx
ret
vaoso_n endp
```

3.6.2 Các ngắt với màn hình

a. Các ngắt liên quan đến chế độ văn bản của màn hình

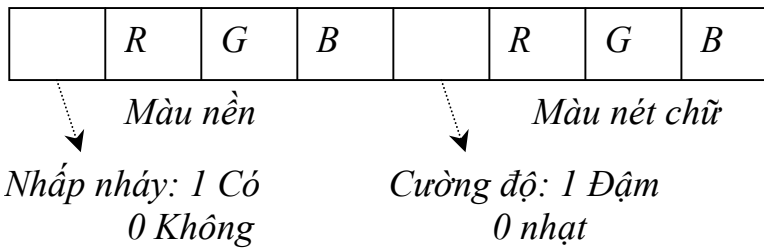
khái niệm

1. Màn hình phản ánh nội dung trong Video RAM
2. Độ lớn của ký tự

Mono: Mỗi một chữ là ma trận 14x9 chữ trong đó có độ rộng , dài là 7x7

Color: Mỗi một chữ là ma trận 8x8 chữ trong đó có độ rộng , dài là 7x5.

3. Byte thuộc tính với màn hình

Ngắt Bios liên quan đến màn hình ở chế độ Text (Int 21h)

DV	Ý nghĩa	Thông số
0h	Set mode cho màn hình	Vào: AL <- số thể hiện mode màn hình 0: 40x25 16 màu (bóng) 1: 40x25 16 màu (không bóng) 2: 80x25 16 màu (bóng) 3: 80x25 16 màu (không bóng) 7: 80x25 Mono
02h	Xác lập vị trí mới cho con trỏ (gotoxy)	Vào: DL <- số cột, DH <- số dòng
03	Cho biết vị trí hiện hành của con trỏ	Nhận : DL -> số cột, DH -> số dòng
09h	Hiện ký tự và màu sắc ra màn hình Chú ý: Sau khi hiện xong con trỏ không nhảy sang phải	Vào: AL <- mã ascii . CX <- số lần thực hiện. BL <- thuộc tính, BH <- trang màn hình
0Ah	Giống chức năng 9 nhưng không có màu	
0Eh	Hiện một ký tự ra màn hình	Vào: AL <- Mã ASCII
0Fh	Get mode	NĐ: Số thể hiện mode màn hình hiện thời

Bài tập 1: Xác lập Macro xoá màn hình

```

Clrscr Proc
push ax cx dx

```

```

xor dx, dx
mov ah, 2 ; gotoxy = 00
int 10h
mov al, 20h ; mã ascii của ' '
mov cx, 2000
mov ah, 0ah
int 10h
pop dx cx ax
EndM

```

Bài tập 2: Hiện ở dòng 10, cột 20, dòng chữ 'Hello Darling !' chữ đỏ, nền màu xanh

```

Include lib1.asm
_stack segment
db 100h dup(?)
_stack ends
Data segment
m db 'Hello Darling !', 0
Data ends
Code segment
Assume cs: code, ds: data, ss: _stack
Start:
mov ax, @data
mov ds, ax
clrscr
mov dl, 20
mov dh, 10
mov ah, 2
int 10h
lea si, m
L1:
mov al, [si]
and al, al
jz exit
mov cx, 1 ; hiện 1 lần
mov bl, 0ach ; màu đỏ đậm, nền màu xanh, nháy
mov ah, 09h
int 10h
inc dl ; chuyển con trỏ sang phải
mov ah, 02h

```

```
int 10h
inc si
jmp ll
exit:
mov ah,01h
int 21h
mov ah,4ch
int 21h
Code ends
Endstart
```

Ngắt của Dos phục vụ chế độ văn bản (int 21h)

Chức năng	Ý nghĩa	tham số
02h	Hiện một ký tự ra màn hình	DL <- mã ASCII của ký tự cần hiện
09h	Hiện một xâu ký tự kết thúc bằng \$ ra màn hình	DS:DX <- seg:offset đầu xâu

b) Ngắt liên quan đến chế độ đồ họa màn hình

Khái niệm: Bảng màu của màn hình CGA

Chức năng	Ý nghĩa	Tham số
0h	Set mode cho màn hình	Vào: AL <- Số thể hiện màn hình
0bh	Chọn màu nền cho toàn bộ màn hình Chọn bộ màu cho pixel	Vào: BH <- 0, chọn màu cho toàn bộ màn hình để trong BL màu BH <- 1 Cho bộ màu pixel BL <- bộ màu
0Ch	Hiện một pixel	Vào: DX <- Số dòng CX <- Số cột AL <- Số màu